Ազգ
Azg armenian daily
26 ՅՈՒՆԻՍ 2001 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 117 (2321)

ԱԺ պատգամավոր Ալվարդ Պետրոսյանը ենթարկվել է հարձակման

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Հունիսի 25-ին, ժամը 12-ի սահմաններում Դեմիրճյան փողոցում ԱԺ շենքի մուտքի մոտ շուրջ մեկ տասնյակ կանայք հարձակվել են ԱԺ «ՀՅԴ» խմբակցության անդամ Ալվարդ Պետրոսյանի վրա, որի արդյունքում վերջինս ստացել է թեթեւ մարմնական վնասվածքներ։ Ի պատասխան «Ազատություն» ռադիոկայանի թղթակցի հարցի, տիկին Պետրոսյանը նշել է, որ այս միջադեպն ունի դրդիչներ, եւ դրանք այն քաղաքական ուժերն են, որոնք ցանկանում են քաղաքական հեղինակություն ձեռք բերել հոկտեմբերի 27-ի գործի շահարկման շնորհիվ եւ որոնք «դա անում են ամենացածր ձեւով»։ Պատգամավորը նշել է նաեւ, որ իր հանդեպ նման միջադեպ տեղի չի ունեցել 1988 թվականից ի վեր։ Նա մտադիր չէ դիմել իրավապահ մարմիններին, իսկ ԱԺ շենքի պահպանությունն իրականացնող ոստիկանները չեն միջամտել՝ տիկին Պետրոսյանի խնդրանքով։ **«Ազգ»**-ի ունեցած տեղեկություններով, Ալվարդ Պետրոսյանի վրա հարձակվողները եղել են ՀԺԿ-ի «բետեեռ» կանայք, որոնք պատգամավորին «մեղադրել են» հանրապետության նախագահին պաշտպանելու համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Զեղչված փողերով անապահով խավերի աչքը չես մտնի

Դեղորայքից զանձվող ԱԱՀ-ից հավաքվել է նախատեսվածի կեսից էլ քիչ գումար

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Ներկրվող դեղորայքից սահմանին հարկվող Ավելացված արժեքի հարկի սահմանման ժամանակ ԱԺ սոցիալական, առողջապահական հարցերով մշտական հանձնաժողովի նախագահ Գագիկ Թադեւոսյանին մի կերպ հաջողվեց գործընկերներին համոզել, որ ստիպեն կառավարությանը ԱԱՀ-ի գանձումից ստացված միջոցները գոնե տրամադրել միայն սոցիալապես անապահով խավերին՝ անվճար կամ արտոնյալ պայմաններով դեղորայք ձեռք բերելու նպատակով։ Օրենքում փոփոխություն մտցնելով՝ կառավարությունը պարտավորվեց միջոցներն ուղղել միայն այդ նպատակով ստեղծվող ֆոնդին, միաժամանակ

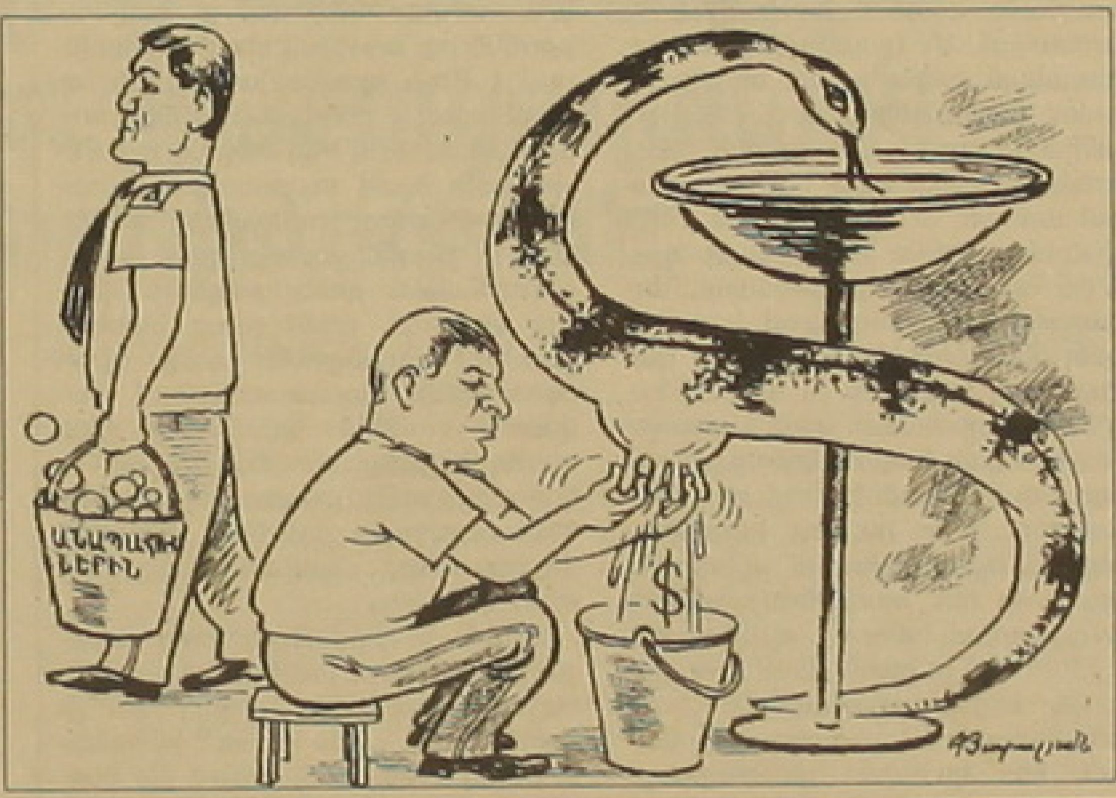

խոստանալով ներկայացնել դրանց տրամադրման կարգը։ Սակայն այդ գումարները կառավարությունը տնօրինել չէր կարող մինչեւ օրենքով չֆիքսվեին այն ուղղությունները, որոնցով պիտի տրամադրվեին գումարները։

Երեկ հրավիրված ԱԺ արտահերթ նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկված էր նաեւ «ՀՀ դեղերից եւ դեղամիջոցներից գանձվող ԱԱՀ-ի գումարների ծախսման ուղղությունների մասին» օրենքի նախագիծը, որում սակայն միայն նշված է, թե այդ գումարները տրամադրվում են անվճար եւ արտոնյալ հիմունքներով դեղամիջոցներից օգտվող քաղաքացիներին։

Տես ▸ էջ 2

ՄԱԼԹԱ

Համանախագահները հանդիպել են Վալետայում

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Լեռնային Ղարաբաղի խնդրով ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի համանախագահները շաբաթ օրը Վալետայում (Մալթա) ավարտված կոնսուլտացիաների ժամանակ քննարկել են ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հեռանկարները։ Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալության հաղորդման, այդ մասին ասված է Ռուսաստանի արտգործնախարարության հաղորդագրության մեջ։

Կոնսուլտացիաների արդյունքների հիման վրա ստորագրվել է համատեղ հայտարարություն։ Ռուսաստանից բանակցություններին մասնակցում է ՌԴ առաջին փոխարտգործնախարար Վյաչեսլավ Տրուբնիկովը։

Նախորդ հանդիպման ընթացքում ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի համանախագահները հավաստել էին Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահներին ըստ ամենայնի աջակցելու պատրաստակամությունը «ղարաբաղյան խնդրի շուտափույթ քաղաքական հանգուցալուծում գտնելու, տարածաշրջանում խաղաղությունն ու կայունությունը վերահաստատելու նրանց ջանքերում»։

Տոկիոյում բացվեց «Հարավային Կովկասի երկրներ» ցուցահանդեսը

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Հունիսի 25-ին Տոկիոյում բացվել է Ճապոնիայի կառավարության կողմից կազմակերպված «Հարավային Կովկասի երեք հանրապետություններ» ցուցահանդեսը, որին մասնակցում էր ՀՀ պատվիրակությունը՝ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի գլխավորությամբ։ Միջոցառմանը ներկա էր նաեւ Ճապոնիայի նախկին վարչապետ Հասիմոտոն։

Ինչպես հայտնում են ՀՀ ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունից, ցուցահանդեսի բացմանը ելույթ է ունեցել ՀՀ ԱԳ նախարար Օսկանյանը։ Նա բարձր է գնահատել ճապոնական կառավարության հավասարակշիռ քաղաքականությունը՝ հարավկովկասյան երկրների հետ տնտեսական համագործակցության զարգացման հարցում, ինչը, իր հերթին, խրախուսում է երեք երկրների միջեւ համագործակցությունը եւ մեծապես նպաստում տարածաշրջանային կայունության հաստատմանը։

Օսկանյանն առանձնահատուկ շնորհակալություն է հայտնել ճապոնիայի կառավարությանը՝ ՀՀ-ի տնտեսության զարգացմանն ուղղված Ճապոնիայի կառավարության պաշտոնական օգնության ծրագրերի (ODA) շրջանակներում իրականացվող աջակցության համար։

Նույն օրը նախարար Օսկանյանը հանդիպում է ունեցել Ճապոնիայի խորհրդարանի Լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության ղեկավար Մինեո Սուզուկիի հետ։

Կողմերը քննարկել են երկու երկրների միջեւ բազմակողմ համագործակցության հեռանկարները, ինչպես նաեւ պայմանավորվածություն են ձեռք բերել՝ վերսկսելու ախպատանքները միջխորհրդարանական խումբ ստեղծելու նախաձեռնության իրականացման ուղղությամբ։

Հեյդար Ալիեւը կտրականապես բացառել է Բաքու-Ջեյհան նավթամուղը Հայաստանի տարածքով անցկացնելու հնարավորությունը

ԲԱՔՈՒ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան հիմնական արտահանական խողովակաշարի գերնախագծի իրագործմանը չմասնակցող նավթընկերությունները դեռ կափսոսան դրա համար, «Բրիթիշ փետրոլեում» ընկերության նախագահ Ջոն Բրաունի հետ կայացած բանակցությունների ժամանակ հայտարարել է Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը։

Ինչպես հաղորդում է Կասպիական լրատվական գործակալությունը, Ալիեւը հատկապես ընդգծել է, որ Ազերի-Չըրաղ-Գյունեշլի կասպյան հանքավայրերի յուրացման մասնակից մի քանի ընկերությունների տատանումները պատճառ դարձան, որ ծագեցին հարցեր նավթամուղի ուղղության շուրջ։ Նա ասելով, մի քանի սենատորներ եւ Կոնգրեսի անդամներ նույնիսկ Միացյալ Նահանգների նախագահ Ջորջ Բուշին ուղերձ հղեցին Ադրբեջանից Հայաստանի տարածքով արտահանական նավթամուղի անցկացման հնարավորությունը ուսումնասիրելու առաջարկությամբ։ Այդ փաստը գնահատելով որպես երկրի ղեկավարության դիրքորոշման վրա ճնշում գործադրելու փորձ, Հեյդար Ալիեւը կտրականապես բացառել է այդպիսի ուղեգծով խողովակաշարի կառուցման հնարավորությունը։

Պաշտպանելով Ադրբեջանի ղեկավարին, «Բրիթիշ փեթրոլեում» նախագահ Ջոն Բրաունը նրան հավաստիացրել է, որ Ազերի-Չըրաղ-Գյունեշլի նախագծի օպերատոր ընկերությունը Ադրբեջանից Թուրքիա արտահանական նավթատարի եւ գազատարի շինարարության գործում կներդնի 13 մլրդ դոլար։ Ջոն Բրաունը նշել է, որ Թուրքիայի եւ Վրաստանի նախագահների հետ իր հանդիպումները, ինչպես նաեւ ԱՄՆ-ի փոխնախագահի հետ վերջերս կայացած զրույցը համոզում են, որ մերձկասպյան տարածաշրջանը կանգնած է նավթի ռազմավարության արմատական փոփոխման շեմին։

ԲԱՔՈՒ

Թուրքերը շռայլորեն գործածում են «ցեղասպանություն» բառը

Բաքվում հայ, ադրբեջանցի եւ թուրք լրագրողները քննարկեցին ԼՂ հակամարտության կարգավորման, Ցեղասպանության, հայ-ադրբեջանական, հայ-թուրքական դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման խնդիրները

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
Բաքու

«Ռադիկալի» թղթակից Դենիզ Զեյրեքը այսպիսի միտք արտահայտեց. «Ինձ այնքան էլ չի հետաքրքրում՝ եղել է ցեղասպանություն, թե ոչ։ Միգուցե այս թեման պատմաբանների համար հետաքրքիր է։ Ես ուզում եմ, որ հետագայում ցեղասպանություն չլինի, մտածում եմ հայ, թուրք ապագա սերունդների լուսավոր կյանքի մասին»։ Ներկա գտնվող բոլոր թուրք լրագրողները չէին խուսափում, երբեմն շռայլորեն գործածում էին «ցեղասպանություն» բառը, ինչը զարմացնում եւ զայրացնում էր ադրբեջանցի լրագրողներին։ Այնպիսի տպավորություն էր, կարծես 1915-1923 թթ.՝ Հայոց ցեղասպանության կազմակերպողներն ու իրականացնողները ոչ թե թուրքերն էին, այլ ադրբեջանցիները։ Ակնհայտ է, որ հայ-թուրքական հնարավոր մերձեցմանը Բաքուն արձագանքում է նյարդայնորեն։

Այժմ իրադարձություններին անդրադառնանք հերթականությամբ։

Հունիսի 20-23-ը Բաքվի «Գյանջլիկ» միջազգային զբոսաշրջության կենտրոնում տեղի ունեցավ «Պատմական եւ ժամանակակից տարածաշրջանային հիմնախնդիրները զանգվածային լրատվամիջոցներում» թեմայով սեմինար, որին մասնակցում էին վեցական լրագրողներ Հայաստանի (ՀՀ եւ «Պրոմեթեւս» հեռուստաընկերություններ, Արմենպրես գործակալություն, «Գոլոս Արմենիի» եւ **«Ազգ»** օրաթերթեր), Ադրբեջանի (AzTV, «Թուրան» գործակալություն, ANS, «Զերկալո», «Ենի Մուսավաթ», «Ենի Նեսիլ») եւ Թուրքիայի («Kanal 7» TV, «Միլիեթ», «Ռադիկալ», «Սաբահ», «Turkish daily news») առաջատար լրատվամիջոցներից։

Տես ▸ էջ 5

Գերմանացիները պիտի նպաստեն Հայաստանի դերի բարձրացմանը տարածաշրջանում

Բեռլինյան հանդիպումներում շեշտել է Հրանուշ Հակոբյանը

Մեր ընթերցողներին արդեն տեղեկացրել ենք հունիսի 20-ին Բեռլինի Մայր տաճարում Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակին նվիրված միջոցառման մասին: Այն սկսվեց ոչ թե ժամը 18.00-ին, ինչպես նախատեսված էր, այլ մեկ ժամ ուշ, քանի որ շրջակայքում հայտնաբերված 2-րդ համաշխարհային պատերազմից մնացած ռումբը ստիպել էր ոստիկանությանը լուրջ հսկողություն իրականացնել՝ էվակուացնելով տաճարի մերձակայքում գտնվողներին:

Այդ պատճառով միգուցե տոնակատարության ժամանակ տաճարում պարապ գտնելը խնդիր չդարձավ: Միջոցառումը բավականաչափ երկարաձգվել էր (մեր նախորդ հրապարակման մեջ ծրագիրն արդեն ներկայացրել ենք), հատկանշական արձանագրենք, որ մեր եկեղեցու ու պետության ուղղված շնորհավորական բնույթի ուղերձներից բացի, հիշատակվեց նաեւ, որ Հայ եկեղեցին ամենահին ազգային քրիստոնեական եկեղեցին է: Շեշտվեց պատմության մեջ հայ ազգային եկեղեցու ունեցած դերն ու նշանակությունը: Հայոց մեծ եղեռնը ցեղասպանություն բառով որակեցին ոչ միայն Գերմանիայում գործող քրիստոնյա տարբեր եկեղեցիների հոգեւոր առաջնորդներ, այլեւ պետական պաշտոնյաներ՝ հստակ հույս հայտնելով, որ Գերմանիայի օրինակով Թուրքիան էլ սեփական պատմության հետ հաշտվելու քաջությունը կունենա, ինչը կստիպի ներում հայցել: Հիշատակվեց նաեւ Ղարաբաղյան հակամարտությունը՝ ակնարկելով խնդրի կարգավորման խաղաղ ճանապարհը:

ԳԴՀ-ում ՀՀ դեսպան Աշոտ Ոսկանյանը՝ անդրադառնալով եվրախորհրդին Հայաստանի անդամակցությանը, հիշեցրեց, թե եվրոպական արժեքները սերում են քրիստոնեական ավանդույթներից: Այնուհետեւ կարդաց ԳԴՀ եւ ՀՀ նախագահների ողջույնի ուղերձները: Համերգային կատարումներով ընդմիջվող ելույթներից վերջինը ՀՀ ԱԺ փոխնախագահ Գագիկ Ասլանյանինն էր, որն անդրադարձավ հայ-գերմանական բարեկամությանը՝ ընդգծելով Գերմանիայի նկատմամբ հայ ժողովրդի ունեցած երախտագիտությունը:

Միջոցառմանը մասնակցում էր Հայաստանից ժամանած Հայաստան-Գերմանիա բարեկամության խորհրդարանական խումբը, որի նախագահ Հրանուշ Հակոբյանին խնդրեցինք գնահատել հունիսի 18-ին Բեռլինում սկսված հանդիպումները: Տիկին Հակոբյանը նախ հիշեցրեց հունվարի 9-11-ը քրիստոնեա-դեմոկրատների առաջնորդներից, պաշտպանության նախկին նախարար Ֆոլկեր Ռյուհեի այցը տարածաշրջան: «Գերմանիա վերադառնալով նա մի շատ հետաքրքիր հոդված գրեց՝ «Շարժական դուռ Արեւելքի եւ Արեւմուտքի միջեւ», իսկ այնուհետեւ կուսակցության անունից փաստաթուղթ են ներկայացրել Բունդեսթագ, եւ հետաքրքրական զուգադիպությամբ ուրբաթ օրը քննարկվում է Բունդեսթագում (մեր նյութն ուղարկելու պահին քննարկման մանրամասները դեռեւս հայտնի չէին-Ա. Հ.), եւ մենք հնարավորություն ունենք մասնակցելու այդ քննարկումներին ունկնդրի կարգավիճակով: Կարծում եմ, սա հայ-գերմանական հարաբերությունների զարգացման բավական կարեւոր փուլ է, քանի որ ոչ միայն խնդիրը քննարկվում է, այլեւ առաջին անգամ Արեւմտյան Եվրոպայի կարեւորագույն երկրներից մեկում փաստաթուղթ է մշակվում, որը կոնկրետ մեր տարածաշրջանին է ուղղված: Բնականաբար այնտեղ շեշտադրված են խաղաղության կարգավորման, կայունության, անվտանգության խնդիրները», ասում է տիկին Հրանուշ Հակոբյանը՝ թվարկելով բեռլինյան հանդիպումները իշխող՝ Սոցիալ դեմոկրատական կուսակցության փոխնախագահի, խմբակցության փոխնախագահի, Կանաչների, նաեւ ընդդիմության ներկայացուցիչների հետ: «Կարող եմ արձանագրել, որ արտաքին քաղաքականության հարցում չկա ոչ «դիմություն», ոչ ընդդիմություն այն առումով, որ նրանց հայացքները համընկնում են, նրանց տեսակետները նույնն են: Գերմանիան ունի աճող հետաքրքրություն տարածաշրջանի, կասպյան նավթի նկատմամբ: Նրանք Անդրկովկասը դիտում են ոչ թե որպես առանձին տարածք, այլ ուզում են միջինասիական երկրների հետ դիտարկել որպես մեկ ընդհանուր տարածք: Իհարկե, էական է նաեւ եվրախորհրդին մեր մասնակցությունը: Մենք համարվում ենք Եվրոպայի տարածք, համարվում ենք Գերմանիայի մերձավոր հարեւանները, եւ նրանք փոխում են իրենց քաղաքականությունը մեր տարածքի նկատմամբ, այսինքն՝ փորձում են թե՛ տնտեսական, թե՛ քաղաքական, թե՛ սոցիալական շահեր գտնել, եւ այս առումով վերջին մեկուկես տարում Գերմանիայից բարձր մակարդակի պատվիրակություններ եղել են Հայաստանում այնքան, որքան չէին եղել 1992 թվականից մինչեւ 2000 թվականը»: Տիկին Հակոբյանի դիտարկմամբ, Գերմանիան շատ առումներով կարող է օգնել մեզ: Առաջինը նրանով, որ դատապարտեց ֆաշիզմը, եւ այդ օրինակը Թուրքիայի համար պետք է դաս լինի: «Այսպիսի քաղաքականություն ունեցող զարգացած երկիրը, որ դերակատարում ունի ինչպես եվրամիությունում, եվրախորհրդում, այնպես էլ Թուրքիայի հետ հարաբերությունների կարգավորման խնդրում, ուրախալի է, որ ընդունում եւ հասկանում է, որ կատարվել է ցեղասպանություն: Այսօր Բունդեսթագում Հայոց ցեղասպանության հետ կապված փաստաթուղթ կա, բայց առայժմ իշխող կուսակցությունը գտնում է, որ դա պատմաբանների խնդիրն է եւ ոչ քաղաքագետների: Նրանք գտնում են, որ իրենց երկրի պատմությանն առնչվող հարցերը կարող են քննարկել Բունդեսթագում, ոչ թե այլ երկրների խնդիրները, բայց բոլոր դեպքերում կարծում եմ, որ մեր հանդիպումների արդյունքում նրանց մեջ ձեւավորվում է տեսակետ, որ Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի շրջափակումը չի նպաստում մեր երկրի տնտեսական զարգացմանը, եւ այս առումով մեզ կախման մեջ է գցում տարբեր երկրներից»:

Հայաստան-Գերմանիա խորհրդարանական խմբի նախագահուհու փոխանցմամբ, ինքը շեշտել է, որ «Ադրբեջանի նկատմամբ լավ վերաբերմունքը բացատրելի է նավթի առկայությամբ, Վրաստանի հանդեպ տածած դրականն անհասկանալի է, որովհետեւ ով էլ լիներ այդ ժամանակ ԽՍՀՄ արտգործնախարար, պատը քանդվելու էր, որովհետեւ դա օբյեկտիվ օրինաչափություն էր եւ ոչ թե պատահականություն եւ կախված չէր այս կամ այն երկրի ղեկավարի կամ նրա արտգործնախարարի ցանկություններից: Նույնիսկ շեշտեցի, հավելում է ԱԺ-ի պատգամավորուհին, որ իրենք պետք է շնորհակալ լինեն հայերին, որովհետեւ հայ ժողովուրդը 88-ին ոտքի ելավ ու ժողովրդավարական խնդիրներ առաջադրեց ԽՍՀՄ-ին, եւ նրանք չկարողացան ազդել գերմանական գործընթացների վրա: Այս առումով, իրենք պիտի հասկանան, որ Հայաստանի դերը պիտի բարձրացնեն տարածաշրջանում, հակառակ դեպքում Հայաստանը միշտ կարող է լինել անհանգստացնող եւ կայունությունը չհաստատող գործոն: Տարածաշրջանի երկրների հանդեպ մոտեցումները հավասարակշռված պետք է լինեն»:

Տիկին Հակոբյանի երկրորդ առաջարկը առնչվել է բարձր տեխնոլոգիաների խնդրին: «Հայաստանը եթե չի կարող նավթ, ապա կարող է ինտելեկտ եւ ուղեղ արտահանել: ԱՄՆ-ի մեր հայրենակիցները մեծ ծրագիր են սկսում: Ծրագրավորողների հսկայական բանակ ունեն, որոնց փնտրում է Գերմանիան Հնդկաստանում կամ այլ երկրներում: Կարելի է այդ աշխատուժն օգտագործել եւ առավել էժան ու կոնկրետ աշխատանք կատարել այս բնագավառում», գերմանացի պաշտոնակիցների հետ հանդիպումներում կարծիք է հայտնել Հրանուշ Հակոբյանը:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Բեռլին

Չեղած փողերով անապահով խավերի աչքը չես մտնի

Սկիզբը էջ 1

Թե ի՞նչ հիմունքներով են դրանք տրվելու, ո՞ր սոցիալական խմբերին, ի՞նչ հիվանդություններ ունեցողներին, թողնված է կառավարության որոշմանը: **«Ազգի»** հարցին, թե ինչո՞ւ գումարների բաշխման կարգը օրենքով չի սահմանվում, առողջապահության նախարար Արարատ Մկրտչյանը հետեւյալ կերպ բացատրեց. «Վիճակագրական տվյալները, որոնք պետք է հնարավորություն տային մեզ ողջ տարվա կտրվածքով պլանավորել հավաքագրական ֆինանսական միջոցները, բնակչության խավեր, հիվանդության տեսակներ ամրագրել օրենքով եւ չունենալ կանխատեսման հստակ ծավալներ, օրենք ընդունելու մասին հայտարարություններ անել, գտնում եմ աննպատակահարմար»: Ուշադրություն դարձնենք կառավարությունը փաստորեն կրակն է ընկել իր իսկ սահմանած ԱԱՀ-ի ծեծը՝ հարկի բերհավաքման պատճառով չկարողանալով հստակ կանխատեսել՝ կարողանալո՞ւ է գումարները բավարար կերպով նպատակային օգտագործել: Եվ դա այն դեպքում, երբ երկու եռամսյակների կտրվածքով ակնկալվում էր 300 մլն դրամ, մինչդեռ արդեն երկրորդ եռամսյակն է ավարտվում, իսկ հավելհամարում կուտակված գումարը չի գերազանցում 110 միլիոնը: ԱԺ առողջապահության հարցերով հանձնաժողովի նախագահ Գագիկ Թադեւոսյանը գտնում է, որ անգամ եթե մնացած 190 մլն գումարն էլ հրաշքով հավաքվի, դարձյալ կառավարությանը չի հաջողվելու ամբողջովին փոխհատուցել այն վնասները, որոնք անապահով շերտերը կրեցին ներմուծվող դեղորայքի վրա 20 տոկոս ԱԱՀ-ի կիրառումից հետո:

ԱԺ պատգամավորներն ընդհանուր պես դեմ են կառավարության վարած այն քաղաքականությանը, ըստ որի ֆինանսների հատկացումը կառավարության ներկայացրած կարգով պետք է կատարվի: Նրանք առաջարկեցին օրենքում հստակ նշել այն ոլորտները, որոնք պետք է օգտվեին այդ չնչին գումարներից: Ըստ իրենց դրանք հինգն են. միայնակ կենսաթոշակառուներ, մինչեւ 2 տարեկան երեխաներ, դիսպանսերային հիվանդներ, առաջին կարգի հաշմանդամներ եւ տուն-ինտերնատներ, իսկ կառավարությանը թողնել միայն որոշել, թե այս ուղղություններից որին գումարի քանի տոկոսն է հասնելու: Դա հնարավորություն կտա խուսափել մենաշնորհների ստեղծումներից, որոնք կարող են յուրացնել նախատեսվող գումարները: Իսկ դա, ըստ «Օրինաց երկիր» խմբակցության ղեկավար Արթուր Բաղդասարյանի, հնարավոր է կլանային շահերով առաջնորդվող Հայաստանում: Որպես օրինակ Բաղդասարյանը նշեց ընտանեկան նպաստների համակարգը, որից զանգվածային եւ անօրինական դուրս էին մղվում անապահով ընտանիքները: Եվ քանի որ կառավարությունը խուսափում է բարձրաձայն հրապարակել այդ կարգը, «Ժողովրդական պատգամավորներ» խմբի անդամ Վահրամ Բաղդասարյանը մտավախություն է հայտնում, թե ինչպես նախորդ բոլոր դեպքերում, անուղղակի տրանսֆերտների կարգով տրվող այդ գումարները հասցեատիրոջը դարձյալ չեն հասնելու:

Չնայած խորհրդարանում հնչած առաջարկներին՝ բաշխման կարգը օրենքով սահմանելու կապակցությամբ, կառավարությունը նախագիծը քվեարկության դրեց առանց դրանք հաշվի առնելու: Ուշադրության կարժանանա՞ն դրանք, թե՞ ոչ, պարզ կդառնա երկրորդ ընթերցման ժամանակ, իսկ առաջին ընթերցմամբ 89 կողմ, 1 դեմ, 10 ձեռնպահ արդյունքով նախագիծը նույն տեսքով ԱԺ-ն ընդունեց:

87 կողմ, 5 ձեռնպահ եւ նույնքան դեմ արդյունքով իր ոդիսականը հերթական անգամ ավարտեց նաեւ «Հաստատագրված վճարների մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու նախագիծը, ներմուծվող եւ հայրենական արտադրության ծխախոտների հաստատագրված վճարների դրույքաչափերի փոփոխության կտրվածքով: Արդեն նշել ենք, որ երկու կարգի տնտեսվարողների միջեւ փոխզիջում էր կատարվել՝ ներմուծվող 1 արկղ ֆիլտրով ծխախոտի վրա սահմանել 110 դոլար, արտադրվող ֆիլտրով ծխախոտի նույն չափաքանակի համար՝ 80 դոլար: Ըստ էության հենց փոխզիջումն էլ հիմք դարձավ սպասվող լուրջ պայքարը չեզոքացնելու համար: Թե որքան կտեւի դրույքաչափերի այս թվով 5-րդ փոփոխությունը, արդեն ոչ ոք վստահ ասել չի կարող:

Տնտեսական գործերով՝ երկաստիճան դատական համակարգ

Քանի որ տնտեսական գործերն անցնելով եռաստիճան դատական համակարգի բոլոր երեք փուլերով՝ քաշքշուկների եւ երկարաձգումների էին ենթարկվում՝ վնաս տալով ներդրումներին եւ բիզնեսին ընդհանրապես, կառավարությունը խորհրդարանին ներկայացրեց օրենսդրական փոփոխություններից կազմված մի փաթեթ, ըստ որի առաջարկվում է առաջին ատյանի եւ վերաքննիչ դատարանների փոխարեն ստեղծել մեկ տնտեսական դատարան, որին զուգահեռ կգործի վճռաբեկ դատարանը: Տնտեսական դատարանը մեկամսյա ժամկետում պարտավոր է քննել գործը, իսկ եթե ուժի մեջ մտած վճիռը չի գոհացնում կողմերից որեւէ մեկին, բեկանելու նպատակով նրանք կարող են դիմել վճռաբեկ դատարան: **«Ազգն»** այս խնդրին արդեն անդրադարձել է, ուստի հարկ չենք համարում վերստին արծարծել մանրամասները:

ՄԻՋԱԴԵՊ

Հանրապետության նախագահը... սահմանափակո՞ղ

Հունաստանի մայրաքաղաք Աթենքում աշխատավորների սոցիալական ազատագրության գործում կոմկուսների եւ արհմիությունների համագործակցության խնդիրների քննարկման միջազգային համաժողովին մասնակցել չի հաջողվել կոմունիստ պատգամավոր Նորիկ Պետրոսյանին: Ըստ պատգամավորի, վերջին պահին իրեն ինքնաթիռով Աթենք մեկնելու հնարավորությունից զրկել են «հատուկ մարմինների» աշխատակիցները, որոնք, ներկայացնելով հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հրամանագիրը, արգելել են նրան բարձրանալ օդանավ, միաժամանակ վերցնելով պատգամավորի դիվանագիտական անձնագիրը:

«Դատապարտելով հանրապետության նախագահի այդ հրամանը՝ հայտարարում եմ, որ այդ քայլով քաղաքական առաջադրանք է կատարվել՝ հատուկ նպատակ ունենալով ձախողել ՀԿԿ Կենտկոմի քարտուղարի իմ մասնակցությունը Աթենքում կայանալիք չափազանց կարեւոր միջազգային համաժողովին, որտեղ նախատեսված էր նաեւ իմ զեկուցումը:

Տարակուսանք է առաջացնում նաեւ այն հանգամանքը, որ անվտանգության մարմինների առկայության պայմաններում երկրից անարգել հեռանում են նույնիսկ հետախուզության մեջ գտնվող հանցագործները, բայց ահա հանրապետության Ազգային ժողովի Կոմկուսի խմբակցության անդամը, առանց որեւէ պատճառաբանության, զրկվում է պատգամավորի եւ քաղաքացու իր իրավունքից, որը, իբր երաշխավորված է ՀՀ սահմանադրությամբ:

Ես այդ միջադեպը համարում եմ Կոմկուսի դեմ ուղղված հանցավոր սադրանք», նշվում է Պետրոսյանի հայտարարության մեջ:

Մեր կողմից ճշտված տվյալներով 2000 թվականի մարտի 31-ին հանրապետության նախագահը ստորագրել է մի հրամանագիր, համաձայն որի, դիվանագիտական անձնագրերը ենթակա են փոփոխման: Հետեւաբար, կոմունիստ պատգամավորը, փաստորեն դատապարտում է մի հրամանագիր, որն ուժի մեջ է մտել շուրջ 15 ամիս առաջ, երբ ինքը դեռեւս ԱԺ պատգամավոր չէր: Հայտնի չէ՝ Նորիկ Պետրոսյանի մեկնելն արգելվել է անձնագրի ժամկետա՞նց լինելու պատճառով, դժվար է ասել, քանի որ, ըստ պատգամավորի, իրենց քայլերի համար որեւէ պատճառ հատուկ ծառայությունների աշխատակիցները չեն ներկայացրել: Սակայն պատգամավորը միաժամանակ տեղեկացնում է, որ իր դիվանագիտական անձնագիրն այս ընթացքում երբեւէ չի փոփոխվել: Իսկ դա նշանակում է, որ փաստորեն կոմունիստ պատգամավորը Հայաստանից մեկնելու էր անօրինաբար:

Գ. Ա.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ «ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր [illegible] ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՍԱՏՐԵԱՆ / հեռ. 529353
Հայտարարությունների ծառայություն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարվածք «Ազգ»-ի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում:
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010

«Եղեք ուժեղ, որպեսզի ձեր երկիրն էլ լինի ուժեղ», Լիսվայի արդյունաբերողների ու գործարարների միության նախագահը այս մեկ նախադասությամբ ողջունեց իր հայաստանցի գործընկերներին՝ շաբաթ օրը ՀՀ արդյունաբերողների ու գործարարների միության երրորդ համագումարում: Այս ցանկությունը, թերեւս, ամենաճիշտ ու տեղին ցանկությունն է, որ կարելի է այսօր մաղթել ՀՀ արդյունաբերողներին ու գործարարներին ու նրանց մոտ 80 տոկոսին միավորող միությանը՝ ՀԱԳՄ-ին: Ի սկզբանե ստեղծվելով քաղաքական հիմքի վրա, այս միությունն ու նրա անդամներն այսօր, առավել, քան երբեւէ, ոչ միայն ուժեղ, այլեւ իշխանություններից

Կպահի՞ իրեն ՀԱԳՄ-ն, թե՞ կդառնա կառուցողական ընդդիմություն

Իսկ նրա նորընտիր նախագահը՝ անկախ ու ուժեղ ֆիգուր

անկախ լինելու խնդիր ունեն: Շաբաթ օրվա համագումարում էլ ամեն ինչ ընթացավ այնպես, ինչպես սպասվում էր: Համագումարը գրավոր ուղերձով ողջունել էր ՀՀ նախագահը, անձամբ իր ներկայությամբ պատվեց վարչապետը, ներկա էին բազմաթիվ հյուրեր ԱՊՀ եւ այլ երկրների համանման կառույցներից, սակայն ընդհանուր առմամբ համագումարի դահլիճում չէր նկատվում գործարարների այն անկախ, անկաշկանդ մթնոլորտը, որին կարելի էր սպասել: Հավաքվածների մեջ ավելի շատ մանր ու միջին չինովնիկների կարելի էր նշմարել, այլեւայլ միջազգային, խորհրդատվական մարմինների ղեկավարների, հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների, քան թե արդյունաբերող-գործարարների: Նույնիսկ չկային այն խոշոր գործարարները, որոնք հետագայում ընդգրկվեցին միության 90 հոգանոց խորհրդի կազմում: Հնչած ազգանունների տերերը, երեւի նախապես իմանալով, որ ամեն ինչ ընթանալու է ըստ սցենարի, լինելով գործնական մարդիկ, հարկ չէին համարել ժամանակ կորցնել ու շաբաթ օրով ներկայանալ կառավարության նիստերի դահլիճ (ի դեպ, համագումարի անցկացման վայրը՝ ՀՀ կառավարության նիստերի դահլիճը, եւս ներդաշնակում էր ընդհանուր մթնոլորտին): Պատասխանելով «Ազգի» հարցին, թե ինչո՞ւ որոշ խոշոր, ակտիվ գործարարներ չկան նստածների մեջ, պրն Ղազարյանը պատասխանեց, որ «օլիգարխները չեն եկել, քանի որ ոչ թե նրանք միության կարիքն ունեն, այլ միությունը՝ նրանց»: Համագումարի վերջում, երբ արդեն դահլիճը դատարկվել էր կիսով չափ, ինչպես եւ ենթադրվում էր, միության նախագահի միակ թեկնածու եւ 5-6 ամսվա պաշտոնակատար Արսեն Ղազարյանը միաձայն դարձավ ՀԱԳՄ նախագահ:

Ի սկզբանե ստեղծվելով քաղաքական հիմքի վրա ու քաղաքական նկատառումներով, ՀԱԳՄ-ն, չհաշված որոշ կարճ ժամանակահատվածներ ու «պոռթկումներ», միշտ էլ աչքի է ընկել իր հարմարվողականությամբ, իշխանահաճո կեցվածքով, եղել է կարծես ՀՀ կառավարության օղակներից մեկը: Երբ 1996 թ.-ին տեղի ունեցավ միության հիմնադիր համագումարը, բոլորին էլ ի սկզբանե պարզ էր դրա ստեղծման նպատակը՝ ստեղծել գործող նախագահի համար առեւտրական, արդյունաբերական ու ֆինանսական շրջանակների ներկայացուցիչներից բաղկացած հզոր հենարան: Բացի այդ, քանի որ երկիրը որդեգրել էր ազատական տնտեսության կուրսը, տնտեսության մասնավոր հատվածը միավորող նման մի հասարակական կազմակերպություն ստեղծելը դարձել էր անհրաժեշտություն՝ որպես ապացույց այդ կուրսի անշրջելիության ու Հայաստանում մասնավոր հատվածի կայացման: Անցյալ 4-5 տարին ցույց տվեց, որ ՀԱԳՄ այն ժամանակվա ղեկավարությունը լավ կատարեց իր առաքելությունը: Միության առաջին նախագահ Արամ Վարդանյանը, լինելով հանգիստ ու առանց ամբիցիաների անձնավորություն, կարողացավ իր շուրջը համախմբել հիմնականում տնտեսական էլիտային ու այդ տարիների ընթացքում ծավալել որոշ ակտիվ գործունեություն: Միությունը շատ լավ կարողացավ դիմակայել նաեւ 98-ի իշխանափոխությանը՝ առաջինը հրապարակավ պաշտպանելով ներկայիս նախագահի թեկնածությունը ընտրություններում: Սակայն դրա հետ մեկտեղ տարեցտարի, հատկապես երկրորդ համագումարից հետո, պարզ դարձավ, որ ՀԱԳՄ-ն ընդհանուր առմամբ կարիք ունի թարմացման, այլապես գնում է դեպի լճացում: Այդ անհրաժեշտությունը հանգեցրեց անցյալ տարեվերջին ՀԱԳՄ-ում տեղի ունեցած «թավշյա հեղափոխությանը», հույս արթնացավ, թե այս միությունն իսկապես կծառայի իր կոչմանը, ինչպես որ շատ անցումային երկրներում է՝ կառավարության ու իշխանությունների զսպաշապիկն ու տնտեսական քաղաքականության թելադրողներից մեկը: Սակայն, ինչպես պարզ դարձավ անցած մոտ 6 ամիսների ընթացքում, «եղբայրական իշխանափոխության» արդյունքում փոխվեց միայն նախագահը, սակայն նույնը մնաց ամբողջ աշխատակազմը, նույնը մնացին նաեւ գործունեության ձեւերն ու մեթոդները: Իրականում, այն հիմնական խոստումները, թե միությունը փոխելու է իր դեմքը՝ դառնալով ավելի հզոր, թարմ, կառուցողական ընդդիմադիր, այս ընթացքում այնքան էլ զգացնել չտվեցին իրենց: Կկարողանա՞ նորընտիր նախագահը թարմացնել կառույցը: Կհաջողվի՞ էականորեն փոխել միության տեղն ու դերը տնտեսական կյանքում, կդառնա՞ ՀԱԳՄ-ն տնտեսության մասնավոր հատվածը միավորող ուժեղ ու անկախ կառույց, դժվար է ասել: Ամեն դեպքում ակնհայտ է, որ Արսեն Ղազարյանը ժառանգել է որոշ առումով սպառված մի կառույց ու նրան սպասում է դժվար աշխատանք՝ հետագա լճացումից խուսափելու ու անկախ մնալու ճանապարհին:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Նախագահը եւ գործարարները երկարատեւ հանդիպում ունեցան

Երեկ կառավարության ընդունելությունների տանը նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հանդիպեց գործարար շրջանակների ներկայացուցիչների հետ: Հանդիպումը տեւեց նախատեսվածից 2 ժամ ավելի եւ չնայած լրագրողների սպասումներին, ավարտից հետո Ռոբերտ Քոչարյանը ներողություն խնդրեց եւ վկայակոչելով այդ ժամին նախատեսված հանդիպումը, հրաժարվեց հարցերին պատասխանելուց: Հանդիպման որոշ մանրամասներ լրագրողներին ներկայացրին հրավիրված 20-30 գործարարներից միայն «Սիլ գրուպի» նախագահ Խաչատուր Սուքիասյանը եւ «Գրանդ» ընկերությունների նախագահ Հրանտ Վարդանյանը:

«Սիլ գրուպի» նախագահը մասնավորապես նշեց, որ ինքն առաջարկել է արտահանման ինստիտուտ ստեղծել, քանի որ դա Հայաստան ֆինանսների հոսք ապահովող երկրորդ գործոնն է (առաջինը դրամական փոխանցումներն են այլ երկրներից): Դա կլինի որեւէ նախարարության կառուցվածքում, թե անկախ մարմին՝ կարեւոր չէ: Խաչատուր Սուքիասյանն առաջարկել է նաեւ, որ Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միության ներկայացուցիչն ամսվա ընթացքում մեկ անգամ հանդիպի նախագահի հետ: Այս առաջարկը նա հիմնավորել է այսպես. «Եթե կառավարության անդամներն ունեն նախագահի հետ հանդիպելու օրեր, ապա ինչո՞ւ ՀԱԳՄ նախագահը կամ գործադիր տնօրենը որպես կողմ չներկայացնեն մեր խնդիրները»: Այս երկու առաջարկներն էլ ընդունելի են եղել նախագահի համար:

Անդրադառնալով ծխախոտի հաստատագրված վճարի փոփոխությանը՝ «Սիլ գրուպի» նախագահը բնական համարեց այս ոլորտում տեղական արտադրողին պետության աջակցելը, քանի որ ծխախոտը մտնում է «հատուկ կարգավիճակ» ունեցող ապրանքների ցանկում: Նախագահ Քոչարյանն այս հարցի առնչությամբ նշել է, որ նման ապրանքների արտադրությանը պետք է աջակցել «այնքանով, որքանով» դրանք հատուկ նշանակություն ունեն: Սակայն ընդգծվել է, որ այդ աջակցությունը պետք է իրականացվի Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության սահմանած կանոնների շրջանակներում:

Հրանտ Վարդանյանը նշեց, որ նախագահի հանդիպումը գործարարների հետ «տվեց նոր իմպուլս գործարարությանը», եւ կարծիք հայտնեց, որ երկրի տնտեսության զարգացումը կախված չէ երբեք մարդուց՝ նախագահ, վարչապետ, Ազգային ժողովի նախագահ, այլ յուրաքանչյուրից՝ «հասարակ բանվորից մինչեւ գործարար»: Իսկ հանդիպման նպատակը նախագահի կողմից ՀԱԳՄ նորընտիր խորհրդի եւ գործարարության առաջադրած խնդիրներին ծանոթանալն էր: Պատասխանելով այն հարցին, թե ինչո՞ւ չի մասնակցել Արդյունաբերողների եւ գործարարների միության համագումարին, «Գրանդ» ընկերությունների նախագահը նշեց, որ ինքը միության «վերջնական ծրագիրը դեռ չի հասկացել», սակայն կաջակցի բոլոր այն ծրագրերին, որոնք նպաստում են երկրի տնտեսության զարգացմանը:

Ավելի ուշ ՀՀ նախագահի մամուլի գրասենյակից ստացված հաղորդագրությունից տեղեկացանք, որ գործարարների եւ արդյունաբերողների հետ հանդիպման ընթացքում հանրապետության նախագահը հատկապես կարեւորել է հանրապետության տնտեսական առաջընթացի եւ առկա խոչընդոտների հաղթահարման գործում Հայաստանի գործարարների գործունեությունը, պետական մարմինների եւ նրանց միջեւ համագործակցության անհրաժեշտությունը: Հատկապես հետեւողական պետք է լինել, ասել է Ռ. Քոչարյանը, հարկային եւ մաքսային օրենսդրության հետագա կատարելագործման հարցում՝ կարեւորելով օրենսդրության խթանիչ դերը տնտեսության զարգացման եւ ներդրումների խրախուսման գործում: Այս խնդիրները, ավելացրել է նա, սերտորեն առնչվում են նաեւ գործարարության իրավական պաշտպանվածությանը եւ օտարերկրյա ներդրումների ներգրավմանը: Խոսելով պետության անելիքների մասին, նախագահ Քոչարյանն ընդգծել է դրանցից առավել կարեւորները՝ վարչարարության կատարելագործում, միջին եւ ստորին օղակների ծառայողների պարտականությունների հստակեցում, պաշտոնյաների սուբյեկտիվիզմի ու հնարավոր կամայականությունների նվազեցում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Ապակու արտադրության վերագործարկման ծրագիր

Անցյալ տարի ՌԴ Սարատովի մարզի արդյունաբերողների հետ նախնական պայմանավորվածություն էր եղել Գյումրու ապակու գործարանի վերագործարկման եւ այստեղ շինարարական թերթավոր ապակու համատեղ արտադրության կազմակերպման վերաբերյալ, ինչը, սակայն, այդպես էլ գործնական հիմքի վրա չդրվեց: Մինչդեռ դա, շատերի կարծիքով, որոշակի պայմանների ապահովման դեպքում կարող է լինել տարածաշրջանային նշանակության շահավետ արտադրություն քաղաքի եւ հանրապետության համար: Ձեռնարկությունն առաջիկայում նոր ներդրող կարող է ունենալ՝ ի դեմս ծնունդով գյումրեցի գործարար, այժմ Ուկրաինայի Հանրապետության քաղաքացի Տիգրան Մարտիրոսյանի: Շուրջ երկու ամիս առաջ հայրենի քաղաքում հիմնելով իր «Թի-էմ-Ջի» ՍՊ ընկերությունը, նա նախաձեռնել է այստեղ մի շարք ծրագրերի իրականացումը, որոնցից գլխավորը պետք է լինի «Գյումրիապակի» ՊՓԲԸ-ն վերստին կյանքի կոչելը: Իհարկե՝ գործարանի մասնավորեցման եւ դրա հետ կապված որոշ խնդիրների լուծման դեպքում: Այս մասին տեղեկություններ հաղորդվեցին մի քանի օր առաջ Գյումրու «Աստարեգ» լրագրողական ակումբում հրավիրված մամուլի ասուլիսում, որին մասնակցում էր նաեւ քաղաքից ընտրված ԱԺ պատգամավոր Սուքիաս Ավետիսյանը:

Եթե ծրագրի շուրջ հանրապետության կառավարական օղակների հետ համաձայնություն ձեռք բերվի եւ գործարքը կայանա, նախատեսվում է առաջին փուլում երկու ամսվա ընթացքում վերագործարկել լուսատեխնիկական ապակու արտադրությունը: Դրան հաջորդելու են երկաթի կարբիդի արտադրամասի շինարարությունն ու տեխնոլոգիական գծի մոնտաժումը, կենցաղային էլեկտրասարքերի արտադրության, իսկ չորրորդ եւ գլխավոր փուլում՝ ֆլուատ եղանակով փայլեցված թերթավոր բարձրորակ ապակու արտադրության կազմակերպումը, որի ներդրման ժամկետը հաշվարկված է 18 ամիս: Այս եւ ձեռնարկության հետ կապված այլ ծրագրերի իրականացմամբ առաջիկա մոտ երկու տարվա ընթացքում պիտի բացվի 1600 աշխատատեղ 90 դոլարի չափ միջին աշխատավարձով, իսկ տեղական հումքի օգտագործմամբ զբաղվածություն ապահովվի նաեւ հանքավայրերին մոտիկ ապրող բնակչության մի մասի համար: Ծրագրի իրականացման ընդհանուր արժեքը 10 մլն 300 հազար դոլար է, իրացման ակնկալվող հիմնական շուկաները՝ Ռուսաստան, Կովկաս, Թուրքիա եւ Իրան: Ներքին շուկան իր հերթին:

Մնում է հուսալ, որ իրոք հիմնավոր համարվելու դեպքում Գյումրու արդյունաբերությանն առնչվող գոնե այս ծրագիրն ընթացք կստանա եւ չի արժանանա վերջին շրջանում ծնվող ու... թաղվող առանձին այլ ձեռնարկումների բախտին:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Հայ գիտնականները ՆԱՏՕ-ի աջակցությամբ կներգրավվեն ինտերնացիոնալ համակարգչային ցանցի ստեղծման ծրագրում

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայ գիտնականները ՆԱՏՕ-ի աջակցությամբ կներգրավվեն գիտահետազոտական եւ ուսումնական հաստատությունները միավորող ինտերնացիոնալ համակարգչային ցանցի զարգացման գիտական ծրագրում: Տվյալ ծրագրի կապակցությամբ Երեւան է ժամանել ՆԱՏՕ-ի գիտական բաժնի ծրագրերի տնօրեն Վալտեր Կաֆֆենբերգը, որը հունիսի 25-ին Հայաստանի Գիտությունների ազգային ակադեմիայում հանդիպեց գիտնականների հետ:

Ինչպես հայտնեց Երեւանի ֆիզիկայի ինստիտուտի տնօրեն Ռուբեն Մկրտչյանը, համակարգչային ցանցի ստեղծման ծրագրում ընդգրկված են նախկին ԽՍՀՄ 8 երկրներ՝ 3 հարավկովկասյան եւ 5 միջինասիական հանրապետությունները: Մկրտչյանը մեծ նշանակություն տվեց ՆԱՏՕ-ի հետ համագործակցությանը, նշելով, որ միայն համակարգչային տեխնոլոգիաների զարգացմանը ՆԱՏՕ-ն հատկացրել է ավելի քան 500 հազար դոլարի գրանտներ: Նշենք, որ հինգ տարում Հայաստանը ՆԱՏՕ-ի կողմից ստացել է 80-ից ավելի գրանտներ՝ կապված տարբեր ոլորտներում նոր տեխնոլոգիաների զարգացման հետ: Գիտնականները հնարավորություն են ստացել նաեւ այցելել ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրների գիտական կենտրոններ, որտեղ աշխատում են համատեղ նախագծերի գծով գործընկերները:

ԱԶԳ **ամրագրած**

Ախթալայի կոմբինատը ծածկվել էր հողով

13 տարի անց այստեղ դարձյալ պղնձի խտանյութ են ստանում

Ախթալայում մեզ ասացին, որ ԱՄՆ-ի ամենահայտնի խորհրդանիշներից մեկի՝ Նյու Յորքի Ազատության արձանի պղինձը տարվել է Հայաստանից, բացառված չէ, որ Ախթալայից։ Այս վարկածի հավանականությունը բացատրում էին նրանով, որ տեղի հանքավայրերը 19-րդ դարի վերջերին շահագործում էին ֆրանսիացիները (Ազատության արձանը Ֆրանսիայի նվերն էր ԱՄՆ-ին), իսկ արդյունահանվող պղինձը ամենաբարձրորակի համարումն ունի Հայաստանում։ Դժվար է ասել՝ իրականությանը համապատասխանո՞ւմ է ախթալացիների պատմածը, բայց որ նրանք իրավամբ կարող են հպարտանալ իրենց պղնձի եւ բազմամետաղային հանքավայրերով, կասկածից դուրս է։

Դժբախտաբար, 1989-ից Շամլուղի եւ Ախթալայի հանքավայրերից պղինձ կորզող լեռնահարստացուցիչ կոմբինատը դադարեց աշխատել եւ այնպիսի բարբարոսությամբ թալանվեց ու ավերվեց, ինչպիսին անգամ Հայաստանում հնարավոր չէ պատկերացնել։ Գործարանը, ըստ էության, դադարեց գոյություն ունենալուց։ Նրա կիսաքանդ մասնաշենքերն անցած տարիներին գրեթե ամբողջությամբ ծածկվեցին հողով, իսկ տանիքների վրա շրջակայքի բնակիչները տարբեր կուլտուրաներ էին աճեցնում եւ այծեր արածեցնում։

Ձեռնարկության աշխատակիցները պատմում էին, որ վերականգնման աշխատանքների սկզբում արդեն հաստաբուն ծառեր էին կտրվում եւ դուրս բերվում արտադրամասերի տարածից։ Իսկ մինչ այդ մեկը մյուսի հետեւից այստեղ էին գալիս արտասահմանյան ընկերությունների փորձագետները եւ ընդմիշտ հեռանում՝ իրենց ղեկավարներին խորհուրդ տալով զերծ մնալ որեւէ ներդրում կատարելուց։ Այդպես շարունակվեց մինչեւ այն պահը, երբ Ռումինիայում իրենց ընկերությունը գրանցած 4 ամերիկահայեր որոշեցին ռիսկի դիմել եւ հայրենիքում՝ տվյալ դեպքում Ախթալայում ներդրումներ կատարել։

Այժմ արդեն «Մետալ պրինց» ընկերությունը գրանցված է բրիտանական Մեն կղզու օֆշորային գոտում։ Ինչպես մեզ հայտնեց ընկերության նախագահ Սերոբ Տեր-Պողոսյանը, ներկայումս «Մետալ պրինցին» է պատկանում «Ախթալայի լեռնահարստացուցիչ կոմբինատ» ընկերության բաժնետոմսերի մեծ մասը։ Համաձայն պայմանագրի, 3 տարվա ընթացքում կոմբինատը կշահագործվի ընկերության կողմից։ Ինչ վերաբերում է հետագային, ապա այս առնչությամբ «Մետալ պրինցը» որոշակի ծրագրեր ունի։ Դրանք շարունակությունը պետք է լինեն արդեն իրագործված ներդրումային ծրագրի։ Ձեռք են բերվել շուրջ 1 մլն դոլարի արժողությամբ մետաղական կոնստրուկցիաներ ու այլ սարքավորումներ, մաքրվել եւ հիմնական նորոգման են ենթարկվել մասնաշենքերը։ Վերագործարկված կոմբինատում, վերականգնման աշխատանքների փուլի ավարտից հետո աշխատում է շուրջ 370 մարդ, եւս այդքան մարդ այս կամ այն կերպ ընդգրկված է կոմբինատի գործունեության ոլորտում։ Միջին աշխատավարձը կազմում է 70 հազար դրամ, սակայն հանքափորները ստանում են ավելի բարձր՝ 200-300 դոլարին համարժեք դրամ։ Այս փուլում շահագործվում է Շամլուղի պղնձի հանքավայրը, որից տարեկան կստացվի 1200 տոննա 25 տոկոսանոց պղնձի խտանյութ։ Հանքավայրը, բացի պղնձի բարձր պարունակություն ունենալուց, հեռանկարային եւ հարուստ է։ Այն ներկա ծավալներով շահագործելու դեպքում ավելի քան 50 տարի կբավականացնի։ Բնականաբար, խտանյութի հիմնական սպառողը կլինի Ալավերդու «Մանես եւ Վալեքսը», որն այս դեպքում 500 կմ հեռավորությամբ Քաջարանի հանքավայրից նույն խտանյութը ստանալու փոխարեն ծեռք կբերի ընդամենը 17 կմ հեռու գտնվող Ախթալայից։ Չնայած կան նաեւ այլ գնորդներ եւ առաջարկներ։

Երկրորդ փուլում 10 մլն դոլարի ներդրումային ծրագիր է նախատեսված արդեն Ախթալայի բազմամետաղային հանքավայրի շահագործման համար։ Երրորդ փուլի ներդրումների ծավալն ակնկալվում է հասցնել 100 մլն դոլարի։ Ըստ այդմ, կամ կկառուցվի պղնձաձուլարան, կամ այլ մետաղների ձուլման ձեռնարկություն, եթե պղնձաձուլարանն այդ ընթացքում Ալավերդիում կառուցված լինի։ Անկասկած հարց է առաջանում՝ իսկ որտեղի՞ց կգտնվեն այդ գումարը ներդնողները։ Չէ՞ որ առաջին 1 մլն դոլարը որեւէ ընկերություն չցանկացավ ներդնել եւ դա, ինչպես հավաստում է Սերոբ Տեր-Պողոսյանը, կատարեց ինքը՝ իր երեք ընկերների հետ, ներդնելով ամբողջ կյանքի ընթացքում ստեղծած եւ ապահով ծերության համար կուտակած միջոցները։ Այս հարցին ի պատասխան, «Մետալ պրինցի» նախագահն ասաց, որ այն ժամանակ ռիսկը մեծ էր եւ հավանական ներդրողները հրաժարվելով այդ ռիսկից, միաժամանակ հավաստեցին, որ եթե տեսնեն առաջին ներդրողի հաջողությունը, իրենք եւս կմիանան։ Այժմ նրանք անընդհատ զանգահարում են եւ ցանկություն հայտնում ներդրում կատարելու։

Այնպես որ դժվարը միայն սկսելն է, ինչը կյանքի է կոչված։ Եվ պատահական չէ, որ դա կատարել է հենց մեր հայրենակիցը, որն, ի դեպ, մինչ այդ որեւէ գաղափար չուներ լեռնահանքային արդյունաբերությունից։ Սակայն այժմ նրա արեւմտահայերեն խոսքի մեջ արդեն սովորական են դարձել հանքարդյունաբերության հիմնականում ռուսերեն տերմինները։ Սերոբ Տեր-Պողոսյանը հպարտությամբ նշում է, որ ինքն արդեն հինգ տարի է, ինչ մշտական բնակություն է հաստատել Երեւանում։ «Ըսել կուզեմ, երեւանցի եմ», կոմբինատի աշխատանքի առաջին օրը Ախթալա ժամանած լրագրողներին ասաց նա, որին կոմբինատի աշխատակիցները ներողամտաբար ավելացրին՝ «ախթալացի»։ «Այո, նաեւ ախթալացի», ժպտաց նախկին ամերիկահայ գործարարը։

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ,
Ախթալա

ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔ

Ընտրախաղի նոր տեսակ

Հունիսի 24-ին համայնքի ղեկավարի արտահերթ ընտրություններ անցկացվեցին Գեղարքունիքի մարզի Ակունք համայնքում, որի ղեկավար Ստեփան Ղազարյանը երկու ամիս առաջ աշխատանքից ազատվել էր իր դիմումի համաձայն։ Հետաքրքիր է, սակայն, որ սույն անձնավորությունը հրաժարական տալուց հետո որոշեց կրկին դառնալ գյուղապետ եւ մասնակցեց ընտրություններին։ Բացի նախկին գյուղապետից, թեկնածու էր առաջադրված նաեւ համայնքի ղեկավարի ժամանակավոր պաշտոնակատար Գրիշա Ավագյանը։ Ընտրություններին մասնակցել են 1376 ընտրողներ, որոնց 768 կողմ ձայները տրվել են հօգուտ նախկին գյուղապետի։ Ակունք համայնքի ղեկավար է ընտրվել Ստեփան Ղազարյանը՝ այդպիսով հիմք դնելով մի վատ նախադեպի, որ իր ուժերին վստահ համայնքի ղեկավարը կարող է հրաժարական տալ, նշանակվեն նոր ընտրություններ, ծախսվեն գումարներ, համայնքի ներսում սրվի իրավիճակը թիմակիցների միջեւ, հետո՝ նորից դառնալ գյուղապետ։ Այս քայլը խաղ է պետության ու ժողովրդի դեմ։ Իսկ կառավարության որոշմամբ Ակունքի ընտրությունների համար հատկացվել էր 66 հազար դրամ, որը 20 թոշակառուի մեկ ամսվա հացի խնդիրը կլուծեր։ Եթե օրենքը չի կարգավորում նման խնդիրները, ապա գոնե կառավարությունը պետք է վերաբերմունք արտահայտի նման խաղերի դեմքում։ Մենք ժամանակ եւ փողեր ունե՞նք վատնելու։

Տ. ՏԱԳՈՐՅԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Ավտոտրանսպորտային միջոցների տերերի քաղաքացիական պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրումն այլընտրանք չունի

Անչափ մեծ ուշադրությամբ ծանոթացա «Ուրարտու» եւ «Ազգ» թերթերում Զորի Բալայանի հրապարակած հոդվածին։ Ակնհայտ է, որ հեղինակն այնտեղ արծարծել է մի ամբողջ շարք խիստ հրատապ հարցեր։ Ըստ իս, դրանց մեջ թերեւս ամենակարեւորը հենց հանրապետության նախագահի կարգադրությամբ շտապ կարգով ավտոտրանսպորտային միջոցների տերերի որոշ կատեգորիաների պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն մտցնելու հարցն է։ Քանզի, եթե այդ կարեւոր խնդրի լուծումը կրկին վստահենք մեր օրենսդիրներին, ապա կամ կձգձգվի, կամ էլ մտացածին պատճառաբանումներով վերստին կմերժվի։

Եվ այսպես, ո՞րն է էությունը։ Բանն այն է, որ հասարակության բնականոն գոյության համար անհրաժեշտ գործունեության շատ ձեւեր միաժամանակ թաքցնում են քաղաքացիների անվտանգությանն ու առողջությանն սպառնացող վտանգ, երրորդ անձանց վնաս պատճառելու հնարավորություն։ Այդ վտանգի առավել ակնառու օրինակն ավտոտրանսպորտի շահագործումն է, քանի որ հենց ճանապարհատրանսպորտային պատահարներն են ամենալուրջ հետեւանքների հանգեցնում քաղաքացիների կյանքին, առողջությանը, աշխատունակությանը եւ կայքին վնասելու առումով։

Որպես պատասխանատվության հաշվարկման հիմք ընդունվում է տուժած կողմին պատճառված վնասի ֆինանսական փոխհատուցման սկզբունքը (ճանապարհատրանսպորտային պատահարների հետեւանքով զոհվածների ընտանիքներին տրվող հատուցումներ, զոհերի բուժապարկման ծախսեր, խեղման դեպքում աշխատավարձի կորուստների փոխհատուցումներ, հաշմանդամների սպասարկման ծախսեր եւ այլն)։ Ավտոտրանսպորտային միջոցների տերերի պատասխանատվության ապահովագրման պայմանագիրը, որն ավտոտրանսպորտի տերը կնքում է ապահովագրական կազմակերպության հետ, երաշխավորված կերպով պաշտպանում է յուրաքանչյուր քաղաքացու, որին վնաս է պատճառվում ճանապարհատրանսպորտային պատահարի հետեւանքով։ Երրորդ անձանց հանդեպ ավտոտրանսպորտի տերերի պարտադիր պատասխանատվության կարգը լրացուցիչ երաշխիք է ստեղծում տուժած քաղաքացիների համար նաեւ այն դեպքերում, երբ մեղավոր կողմն այս կամ այն պատճառով անվճարունակ է։ Ապահովագրական նման պայմանագրի համաձայն ապահովագրողը (ապահովագրական ընկերությունը) պարտավորվում է երրորդ կողմին (այսինքն՝ ճանապարհատրանսպորտային պատահարից տուժած յուրաքանչյուր քաղաքացու) փոխհատուցել վնասն այն ծավալով, որի համեմատ պատասխանատվություն է ստանձնում ապահովագրվողը (այսինքն՝ ավտոտրանսպորտային միջոցի տերը)։

Երրորդ անձանց հանդեպ ավտոտրանսպորտային միջոցների տերերի պատասխանատվության ապահովագրումն ապահովագրության պարտադիր ձեւ է աշխարհի 58 երկրներում։ Ներկայումս ավտոտրանսպորտային միջոցների տերերի պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրում մտցնելու հարցը քննարկվում է Ռուսաստանի Պետդումայում։ Հայաստանում առհասարակ բացակայում է պարտադիր ապահովագրման օրենսդրությունը, մասնավորապես երրորդ անձանց հանդեպ ավտոտրանսպորտային միջոցների տերերի պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրման օրենսդրությունը։ Անցած երեք տարիներին ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը երեք անգամ առաջարկություն է ներկայացրել Հայաստանում ավտոտրանսպորտի տերերի պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրման օրենսդրական կարգ մտցնելու վերաբերյալ։ Սակայն բնակչության վճարունակության ցածր մակարդակի վկայակոչումներով հիշյալ առաջարկություններն այս կամ այն կերպ մերժվում կամ անտեսվում էին։ Հայաստանում ավտոտրանսպորտի տերերի պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրման ինստիտուտի ստեղծման գաղափարի ընդդիմախոսներն անհասկանալի պատճառներով հաշվի չեն առնում, որ.

1. ՀՀ-ում ավտոտրանսպորտի տերերը ներկայումս հիմնականում հանրապետության բնակչության առավել վճարունակ մասի ներկայացուցիչներն են։

2. Ավտոտրանսպորտային միջոցների տերերի զգալի մասը փոխադրական ամբողջ երթուղիների յուրացման միջոցով տարեկան յուրաքանչյուր երթուղում վաստակում է 10-20 հազար ամերիկյան դոլար, որեւէ էական նյութական պատասխանատվություն չկրելով իրենց ավտոտրանսպորտային միջոցների պատճառով տեղի ունեցած ճանապարհատրանսպորտային պատահարների դեպքում։

3. Ավտոտրանսպորտային միջոցների տերերի զգալի մասը զուտ անվանապես է այդպիսին, քանի որ ավտոտրանսպորտային միջոցները հանրապետություն են բերվում մեծ խմբաքանակներով եւ բացառապես առեւտրային նպատակներով։

4. Հարբած վիճակում ավտոտրանսպորտ վարելու համար պետավտոտեսչության աշխատակիցների բռնած մեքենաների տերերը ՀՀ-ում լոկ խորհրդանշական վարչական պատասխանատվություն են կրում 10-20 հազար դրամի սահմաններում։ Այսպիսով, փաստորեն այդ կարգի վարորդներին խրախուսում են կրկնել նմանօրինակ արարքները։

5. Ապահովագրման այս ձեւի համար (տարեկան հաշվարկմամբ) կարող է սահմանվել 20-40 ամերիկյան դոլար ապահովագրական վարձավճար։ Այդ դեպքում երաշխավորված ապահովագրական հատուցման գումարը կկազմի 500-1000 ամերիկյան դոլար։

6. Այսօր շահագործվող ավտոտրանսպորտի մինչեւ 30 տոկոսը տեխնիկական պարամետրերով փաստորեն ոչ պիտանի վիճակում է։ Այսպիսով, ավտոտրանսպորտային այդ միջոցները վերածվում են մեծ վտանգի աղբյուրի։ Դրանց ամենամյա տեխնիկական ստուգումը փաստորեն ձեւական է, քանի որ նույնիսկ գոյություն ունեցող նորմատիվների հիմնավոր կիրառման դեպքում դրանք պարզապես չեն անցնի տեխնիկական ստուգումը։

7. Որեւէ էական իրավական խոչընդոտ չկա, որպեսզի ՀՀ ՆԳՆ-ին հանձնարարվի (մինչեւ համապատասխան օրենքի ընդունումը) պարտադրանքի սկզբունքով կազմակերպել վերոհիշյալ կատեգորիաների ավտոտրանսպորտի տերերի, ինչպես նաեւ աշխարհի ուրիշ երկրներում գրանցված ավտոտրանսպորտային միջոցների այն տերերի պատասխանատվության ապահովագրում, որոնք ՀՀ տարածք են մուտք գործում առանց համապատասխան ապահովագրի, կամ այնպիսի ապահովագրերով, որոնք ՀՀ քաղաքացիների հանդեպ ավտոտրանսպորտային միջոցի տերերի պատասխանատվություն չեն նախատեսում Հայաստանի տարածքում իրենց ներկայության ժամանակահատվածում հնարավոր ճանապարհատրանսպորտային պատահարների դեպքում։

Իմաստուններից մեկն ասել է, որ ճանապարհը կիաղթահարի գնացողը։ «Զորս անիվ եւ բախտի անիվը» հոդվածի հեղինակի շնորհիվ արվեց ամենագլխավորը՝ ուրվագծվեց գործողությունների ուղին։ Այժմ հերթը նախագահինն է, ՀՀ ՆԳՆ-ինը եւ պրոֆեսիոնալներինը, որոնք պետք է հաղթահարեն քաղաքացիական հասարակության այդ կարեւոր ճանապարհը, որտեղ գլխավորագույն արժեքներից մեկը ինչպես առանձին անհատների, այնպես էլ ամբողջ հասարակության սոցիալական պաշտպանվածությունն է։

Հ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ,
Տնտեսագետ

Թուրքական «Սաբահ» թերթը հունիսի 8-ի համարում «Ահա խիզախ խոսքեր» խորագրով տպագրեց Մ. Նահանգների արեւելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամյանի հետ իր թղթակցուհու՝ Փընար Թուրենչի հարցազրույցը: Դրա հայերեն թարգմանությունը հրապարակվեց «Մարմարա»-յում, իսկ անգլերենը՝ «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթում, որից թարգմանաբար՝ նաեւ «Ազգ»-ում: Նյու Յորքում թուրքական թերթին հարցազրույց տալն արտառոց լինել չի կարող: Թերեւս

Հայոց ցեղասպանության հարցի վիճարկման հերթական փորձ

Թուրքերը շահարկում են Խաժակ սրբազանի անունը

արտառոց է «Սաբահի» պատկերավոր արտահայտությամբ Հայոց ցեղասպանության հարցին Խաժակ սրբազանի հեռատես մեկնաբանություններով խելացի մոտեցումը:

Ո՞րն է դրա էությունը: Եթե հավատանք Թուրենչին, ապա Խաժակ սրբազանը հարցազրույցում մեղավոր է նկատում 1915-ին թուրքերի ձեռքով սպանված իր մեծ հորը, այսինքն՝ արդարացնում է սպանությունը: Այնուհետեւ նա «ճշմարտությունն իմանալու» պատրաստակամությամբ կասկածի տակ է դնում Հայոց ցեղասպանության փաստը, որպեսզի հիմնավորի Հայաստանի հետ Թուրքիայի երկխոսության անհրաժեշտությունը: Ավելին, ըստ Թուրենչի, սրբազանը հարցը թուրքերի հետ քննարկելու համար հայ-թուրքական հանձնախմբեր կազմելու կարծիք է հայտնում:

Սրանք Հայաստանի հետ երկխոսության թուրքական միտումներն են: Քանի որ այս միտումները ծառայում են Հայոց ցեղասպանության միջազգային գործընթացը կասեցնելու եւ կասեցմանը հայ գործիչներին մասնակից դարձնելու նպատակին, ուստի միանգամայն տրամաբանական է, որ «Սաբահի» թղթակցուհին ցանկալին որպես իրողություն ներկայացնելու մղումով Խաժակ արք. Պարսամյանին վերագրի այն տեսակետները, ինչ ցեղասպանության հարցում հենց իրենք՝ թուրքերն են առաջ քաշում: Թերեւս նրանք դրանով էլ փորձում են արդարացնել թե՛ հայերի տեղահանությունը եւ թե՛ կոտորածները:

Թուրքական պատմական ընկերության նախագահ Յուսուֆ Հալաչօղլուի վերջերս հրատարակած «աշխատությունը» դրա վառ ապացույցն է: Աշխատության մեջ հեղինակը թուրքական «Միլլիեթ» թերթի մայիսի 18-ի համարի տվյալներով հանգում է հետեւյալ կարծիքին. «Երբ պարզվեց, որ հայերը չեն հրաժարվում համատարած սպանություններից, որոշվեց տեղահանության ենթարկել ողջ հայությանը: Պայմանները, ինչ խոսք, ծանր էին: 436 հազար 758 հայից տեղ հասան միայն 382 հազար 148-ը, մնացածները սովի եւ համաճարակի պատճառներով մահացան: Տեղահանության ընթացքում թուրք բնակչության որոշ խմբավորումներ, որոնք նախապես դարձել էին հայ ավազակախմբերի ջարդերի թիրախը, որպես հակազդեցության դրսեւորում, հարձակվեցին քարավանների վրա: Այդ հարձակումներից սպանվեց 9-10 հազար հայ»:

Այլ կերպ՝ Հալաչօղլուն հայերի կոտորածը պայմանավորում է թուրքերի վրեժխնդրությամբ եւ տեղահանության համար մեղավոր է ճանաչում հենց հայությանը: Ինչ վերաբերում է տեղահանված, այդ թվում նաեւ թուրքերի ձեռքերով սպանված հայերի թվաքանակի աներեւակայելի կրճատմանը, ապա դա հայ գիտնականների առարկության ակնկալիքով է արվում: Ակնհայտ է, որ առարկությունը պատասխանի իրավունք է ծնում, այսպիսով նախադրյալներ են ստեղծվում, որպեսզի թուրք գիտնականները հայ գիտնականների հետ վիճարկեն Հայոց ցեղասպանության հարցը: Վիճարկման հարատեւությունն ապահովվում է հայերի թվերի վերոհիշյալ կրճատումներով: Ինչպես երեւում է, թուրք գիտնականները հակված են վիճարկման գլխավոր առարկան դարձնել կրճատված այդ թվերը:

Սա խորամանկ քայլ է եւ քաղաքական հաշվարկներ է պարունակում: Այդ հաշվարկների առումով ավելի քան խորամանկ է թվում «Սաբահի» հարցազրույցը Խաժակ արքեպիսկոպոսի հետ, առավել եւս թուրքական պատմական ընկերության նախագահ Հալաչօղլուի տեսակետները սրբազանին վերագրելու թղթակցուհու փորձը: Ճիշտ է, Խաժակ սրբազանը հետագայում դիմելով թղթակցուհուն, հարցազրույցում եղած խեղաթյուրումների առնչությամբ իր խորը անհանգստությունն է հայտնել, բայց եւ այնպես չպետք է մոռանալ, որ հերքումն, անկախ խստության մակարդակից, տպավորության առումով չի կարող սկզբնական նյութին համարժեք լինել: Հատկապես այն դեպքում, երբ խոսքը վերաբերում է Հայոց ցեղասպանությանը, եւ թուրք լրագրողների հարցերին հայ հոգեւորականն է պատասխանում: Ուրեմն, անախորժությունից խուսափելու միջոցը հերքումը չէ, այլ՝ Հայոց ցեղասպանության հարցի նենգափոխմանը հայ հոգեւորականին մասնակից դարձնելու թուրքական միտումների գիտակցությունը, ինչը պարզապես աչալրջություն է պահանջում:

ՏԻԳՐԱՆ ԶԱՔԱՐՅԱՆ

ՈՒԿՐԱԻՆԱՅՈՒՄ

Պապը քրիստոնյաներին հորդորեց վերամիավորվել

Կաթոլիկ եկեղեցու հովվապետ Հովհաննես-Պողոս Բ-ն հունիսի 23-ին հնգօրյա այցով ժամանեց Ուկրաինա: Այդ երկրում հավատացյալների բացարձակ մեծամասնությունը կազմում են ուղղափառները, սակայն պապին հրավիրել է հունահռոմեական եկեղեցու պետը: Ինչպես Ուկրաինայի, այնպես էլ Ռուսաստանի ուղղափառ-եկեղեցիներն ի սկզբանե դեմ էին պապի այցին՝ այն համարելով կաթոլիկացման եւ պառակտիչ: Այդուհանդերձ պապը ժամանեց եւ

Կիեւում ուկրաինացի կաթոլիկ եպիսկոպոսների հետ հանդիպելով՝ նրանց կոչ արեց գործակցել «ուղղափառ եղբայրների» հետ: «Քրիստոնյաների պառակտվածությունն այսօր խոշորագույն հիմնախնդիրներից մեկն է: Բայց անցյալի փորձը մեզ օգնում է լավատեսորեն նայել ապագային», մասնավորապես հայտարարեց պապը:

Կիրակի օրը, Կիեւի «Չայկա» օդանավակայանում, ըստ «Ֆիգարո» թերթի, մոտ 100 հազար մարդ էր հավաքվել պապի քարոզն ունկնդրելու: Կաթոլիկ հավատացյալները եկել էին ոչ միայն Ուկրաինայից, այլեւ ՌԴ-ից, ԱՊՀ որոշ հանրապետություններից, եվրոպական երկրներից, ԱՄՆ-ից, Կանադայից: Ներկա էին Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կուչման, վարչապետ Անատոլի Կինախը եւ այլ պաշտոնյաներ: Նշելով քրիստոնեական եկեղեցու 1054 թ. պառակտման բացասական հետեւանքները, պապը հավատացյալներին կոչ արեց վերականգնել 1-ին հազարամյակում եղած միասնականությունը: Միաժամանակ Մոսկվայի եւ համայն Ռուսիո պատրիարք Ալեքսի Բ-ն Բելառուսից խստիվ դատապարտեց Ուկրաինայի փոքրամասնական եկեղեցիներից մեկի հովվապետի հրավերով իրականացվող պապի այցը: Վատիկանի խոսնակ Խոակին Նվարո Վալսը հրաժարվեց մեկնաբանել ռուս պատրիարքի հայտարարությունը: Ի դեպ, ռուս ուղղափառ եկեղեցին պատվիրակ չէր գործուղել Կիեւ:

Պ. Բ.

Նոր մոլորակ

Արդեն պաշտոնապես հաստատված է, որ անցյալ տարվա նոյեմբերին Արիզոնայի (ԱՄՆ) մեծ աստղադիտակով հայտնաբերված տիեզերական մարմինն իրոք մեր Արեգակնային համակարգի 10-րդ մոլորակն է: Այն արդեն անվանակոչվել է Հին Հնդկաստանի վեդայական պանթեոնի գլխավոր աստվածներից մեկի՝ երկնքի, ջրերի եւ սարերի տիրակալ Վարունայի անունով: Վարունայի տրամագիծն 900 կմ է, որ կազմում է Պլուտոնի տրամագծի կեսը: Երկուսն էլ հայտնաբերվել են այսպես կոչված Կույպերի գոտում, որը կազմված է Արեգակնային ծայրամասում կուտակված երկնային մարմիններից:

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

Թուրքերը շռայլորեն գործածում են «ցեղասպանություն» բառը

Սկիզբը էջ 1

«Սթարի» թղթակից Սեմիհ Իդիզը նշեց, որ լրագրողների նման հանդիպում (Թուրքիա-Հայաստան-Ադրբեջան) առաջին անգամ է կազմակերպվում. «Մեր միջեւ առկա հիմնախնդիրները քննարկելու առումով նման հանդիպումներն անհրաժեշտ են եւ կարեւոր»: Երեւանի մամուլի ակումբի նախագահ Բորիս Նավասարդյանը հիշեցրեց, որ «երեք պետությունների միջեւ կան լուրջ հիմնախնդիրներ, որոնք չեն կարող այստեղ լուծվել», «ԶԼՄ-ների դերը սահմանափակ է, մենք պետք է արդյունավետ աշխատենք այդ սահմանափակ շրջանակներում», ավելացնելով, որ «ԶԼՄ-ները կարող են ստեղծել այն միջավայրը, մթնոլորտը, որը կնպաստի այդ հիմնախնդիրների կարգավորմանը»:

Ի՞նչ հարցերի շուրջ կարող են բանավիճել հայ, թուրք եւ ադրբեջանցի լրագրողները: Բնականաբար, առաջին հերթին ԼՂ հակամարտության կարգավորման, 1915-23 թթ. Օսմանյան կայսրությունում թուրքերի կողմից պետականորեն ծրագրված եւ իրականացված շուրջ 1,5 մլն անմեղ հայերի Ցեղասպանության, հայ-ադրբեջանական, հայ-թուրքական դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման հնարավորությունների շուրջ:

«Պրոմեթեւս» հեռուստաընկերության մեկնաբան Արամ Սաֆարյանն իր ելույթում նշեց, որ Օսմանյան կայսրությունում կազմակերպվել եւ իրականացվել է հայերի զանգվածային ոչնչացում՝ Ցեղասպանություն Արեւելյան Անատոլիայում կամ ինչպես ընդունված էր այն ժամանակ ասել՝ Թուրքահայաստանում, հայ բնակչությունը դադարեց գոյություն ունենալուց, ավելին. «Թուրքական զորքերի օժանդակությամբ Նախիջեւանի մահմեդական մեծամասնությունը սկսեց վերահսկել Նախիջեւանը, որը եւ հիմք դարձավ, որպեսզի 1921 թ. խորհրդա-թուրքական պայմանագրով Նախիջեւանը հանձնվի Ադրբեջանին: Հետագա քսան տարիներին 40 տոկոս հայ բնակչությունը լքեց Նախիջեւանը: Զանգեզուրում իրադարձություններն այլ զարգացում ստացան: Գարեգին Նժդեհի գլխավորությամբ հայ բնակչությունը նախ ուժգին դիմադրություն ցույց տվեց թուրքական, ապա ռուսական (Կարմիր բանակի) զորքերին: 1921 թ. Կավբյուրոյի որոշումը հաճախ է քննարկության նյութ դարձել հայկական ԶԼՄ-ների համար: Այսօր Հայաստանում ամեն տարի նշվում են 1920 թ. Շուշիի կոտորածները, երբ 20 հազար հայեր սպանվեցին կամ հեռացան լեռներ: Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության պատմական առումը գնահատելով, հայկական ԶԼՄ-ները ելնում են այն հիմնավորումից, որ ԼՂ հայ բնակչության պայքարը նեղ իմաստով ինքնորոշման, ավելի լայն իմաստով՝ հայերի ազգային-ազատագրական պայքար է հանուն ֆիզիկական գոյության եւ սեփական պետականության»:

Մթնոլորտը լարվեց, Բաքվի մամուլի ակումբի նախագահ Բաբա Բայրամովը հորդորեց չշեղվել սեմինարի թեմայից, չարտահայտվել ենթատեքստերով. «Ե՛վ Հայաստանում, ե՛ւ Ադրբեջանում պատմական իրադարձություններն իրենց ձեւով են մեկնաբանում: Այն, ինչ անվանվում է այսպես կոչված Հայկական ցեղասպանություն, հայերի համար շատ ցավալի թեմա է, եւ պետք է ճիշտ ներկայացնել»: Որպես ճշգրիտ օրինակ ներկայացվեց «21-րդ դար» կուսակցության առաջնորդ Դավիթ Շահնազարյանի՝ վերջերս Թուրքիայում տեղի ունեցած կոնֆերանսում արված այն հայտարարությունը, համաձայն որի Ցեղասպանության հարցի արծարծումը չի բխում Հայաստանի պետական շահերից, վնասում է հայ-թուրքական հարաբերությունների հաստատմանը: (Այստեղ են ասել՝ աղվեսից վկա ուզեցին, պոչը ցույց տվեց:- **«Ազգ»**):

«Գոլոս Արմենիի» թերթի մեկնաբան Մարինա Գրիգորյանը հիշեցրեց, որ յոթ տարի՝ 1991-1998 թթ. պաշտոնական Երեւանը չի արծարծել Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցը, սակայն հայ-թուրքական հարաբերությունների հաստատման ճանապարհին որեւէ առաջընթաց չի եղել: **«Ազգի»** թղթակիցն իր հերթին նկատեց, որ Դ. Շահնազարյանը սովորական հայ է, կարող է ունենալ սեփական կարծիքը, որը չի կարելի նույնացնել պաշտոնական Երեւանի տեսակետի հետ. «Շահնազարյանը լիներ Քոչարյանի թիմում, նման արտահայտություններ չէր անի: Այսօր նա նման արտահայտություններ է անում, որպեսզի ի ցույց դնի իր ընդդիմադիր կեցվածքը իշխանությունների քաղաքականության հանդեպ»: Քանզի «Ենի Մուսավաթի» փոխխմբագիրն իր ելույթում չէր շրջանցել ադրբեջանցիների ավանդական թեման՝ 20 տոկոս գրավյալ տարածքներ, 1 մլն փախստականներ, ներկաներին հարկ համարեցի հիշեցնել, որ 1988 թ. դրությամբ Ադրբեջանում բնակվում էին ավելի քան 400 հազար հայեր, որոնք այսօր դարձել են, շարունակում են մնալ գաղթականներ՝ Ադրբեջանում թողնելով իրենց ունեցվածքը, անցյալը, հեռացել եւ տանիք են փնտրում օտար ափերում:

Փիլիսոփայության դոկտոր, «Թուրան» գործակալության վերլուծաբան Հասան Գուլիեւի ելույթն առավել կշռադատված էր. «Հայ-ադրբեջանական հակամարտությունը կարգավորելու առումով չափազանց կարեւոր է հայկական եւ ադրբեջանական ԶԼՄ-ների դերը: Հիշում ենք, ժամանակին մեր եւ ձեր մամուլը պատերազմի կոչ էր անում: Եկեք փորձենք ձեռնպահ մնալ պատմությանը եւ պատմական փաստերին անդրադառնալուց: Պատմությունը ավելի է բորբոքում հակամարտությունը, պատմությանը հղում անելով մենք միայն կխորացնենք ԼՂ հակամարտությունը: Եթե հարցին մոտենանք պատմական տեսանկյունից, ապա ԼՂ հակամարտության կարգավորումը շատ բարդ կլինի»:

ԼՂ հակամարտության կարգավորման խնդիրը թուրք լրագրողներին առավելապես հետաքրքրում եւ հուզում էր նախ եւ առաջ այն պատճառով, որ դա հայ-թուրքական հարաբերությունների հաստատման՝ Թուրքիայի համար խոչընդոտներից կամ նախապայմաններից մեկն է: Վստահաբար կարող ենք նշել, որ բոլոր վեց թուրք լրագրողներն արտահայտվում էին միանման, փորձում էին ներկայացնել պաշտոնական Անկարայի տեսակետները եւ կասկած չկար, որ իշխանություններից որոշակի առաջադրանք էին ստացել: Ինչ վերաբերում է Ցեղասպանությանը, ապա այս թեմային թուրք լրագրողներն անդրադառնում էին կամովին, ցանկանում էին քննարկել հայ լրագրողների հետ: Թուրք լրագրողները մասնավոր զրույցներում ակնարկում էին, որ ե՛ւ Ցեղասպանության հարցը, ե՛ւ հայ-թուրքական հարաբերությունների հաստատումը պաշտոնական Անկարայի համար տասներորդական խնդիր է, եւ չլինեին ԱՄՆ-ի ճնշումները, չարժեր էլ մտածել Անկարա-Երեւան դիվանագիտական կապերի հաստատման, հայ-թուրքական երկխոսություն սկսելու մասին:

«Միլլիեթի» թղթակից Բուրչին Յինանչը համաձայնեց, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ժամանակ Թուրքիան ճկուն քաղաքականություն չի որդեգրել պաշտոնական Երեւանի նկատմամբ եւ չի արձագանքել Հայաստանի նախկին իշխանությունների՝ հայ-թուրքական հարաբերություններ հաստատելու պատրաստակամությանը: Ինչպես «Միլլիեթի» թղթակիցը, այնպես էլ մյուս թուրք լրագրողները նշեցին, որ ԼՂ հակամարտության պատճառով է նաեւ, որ Թուրքիան չի ցանկանում Հայաստանի հետ հարաբերություններ հաստատել: ՀՀ հանրային հեռուստատեսությունից Վալերի Այդինյանը միջամտեց, ասելով, որ հայ-թուրքական հարաբերությունները եւ ԼՂ հակամարտությունը բացարձակապես տարբեր, միմյանց հետ կապ չունեցող թեմաներ են:

«Պատմական եւ ժամանակակից տարածաշրջանային հիմնախնդիրները ԶԼՄ-ներում» թեմայով սեմինարն անց է կացվում երեք փուլով: Բաքվից հայ, ադրբեջանցի եւ թուրք լրագրողները կմեկնեն Թուրքիա՝ քննարկումները շարունակելու Անկարայում: Սեմինարի երրորդ փուլը կանցկացվի Երեւանում, ենթադրաբար՝ օգոստոսին:

Հ. Գ. Այս հրապարակման պատրաստմանը աջակցել են Երեւանի մամուլի ակումբը եւ Բաքվի «Ենի Նեսիլ» լրագրողների միությունը:

ԱԶԳ

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Ֆրանսիացի մեծ բանաստեղծ Պոլ Վալերին ասել է. «Գեղեցկությունը հենց այն է, որ մեզ մատնում է հուսահատության»: Այս խոսքերը հիշեցի, երբ այս անգամ էլ ցանկացա գրել Էվելինա Շահիրյանի մասին: Քրքրեցի իմ արխիվը, բազմաթիվ զրույցների ձայնագրություններ գտա, որոնք ավելի շատ մենախոսություններ էին, բայց ինչ-որ բան, ինչ-որ կարեւոր բան ինձ պակաս երեւաց: Փորձեցի Էվելինա Շահիրյանին բացատրել իր մտերիմների միջոցով: Արմեն Խանդիկյանը, որը հրաշալի մի երեկո նվիրեց էվե-րություն Էվելինա Շահիրյանի Ինգան ռուս զինվորի կյանքի համար աղոթում էր: Մաքուր սրտի տեր մարդկանց համար մինչեւ հիմա էլ անմոռաց է այդ աղոթքը: Ի՞նչ էր խնդրում Տիրոջից Շահիրյանի Ինգան. բառերը դժվար է այսօր հիշել: Բայց ինչպե՞ս էր խնդրում: Այս աղոթքը մենք մեր հետ ենք տանում արդեն քանի՞ տարի: Ու եթե մեզանից շատերը վերջնականապես չեն կործանվել, եթե մաքրության ու մաքրվելու տենչ է մնացել մեջներս՝ շնորհիվ նաեւ հենց այս աղոթքի:

Հետո...

կյանը: Երկու ժամից ավելի շարունակվող ներկայացումից ոչ մի պատառ, ոչ մի խոսք չէր ուզում բաց թողնել, որովհետեւ որքան որ հին էին հնչող խոսքերը, նույնքան եւ նոր: Հայտնագործություն, սիրո խոստովանության հայտնագործություն:

Մեր արդի թատերագետներից Վարսիկ Գրիգորյանը «երկնագույն էկրանի ամենահմայիչ աղջիկ» է անվանում Էվելինա Շահիրյանին: Բայց նույնքան հմայիչ է եղել Էվելինա Շահիրյանը թատրոնում, իր հարազատ՝ Երեւանի դրամատիկականում:

Նա չի թողել, որ աղոթքը մոռանանք

Ծաղիկներ Էվելինա Շահիրյանի ծննդյան օրվա առիթով

լինային, ընտիր խոսքեր ասաց: Նրա խաղընկերները ծաղիկներ նվիրեցին ու բարեմաղթանքի խոսքեր ասացին: Նրա՝ արդեն նախկին խաղընկերուհի Տաթեւիկ Ղափլանյանի հեռավոր Ամերիկայից ուղարկած ջերմ հեռագիրն ընթերցվեց... Հայաստանի թատերական գործիչների միությունը, Երեւանի քաղաքապետարանը, մայրաքաղաքի թատրոններն իրենց հիացմունքի խոսքերն ու ծաղիկներն էին ուղարկել... Այսինքն՝ ամեն ինչ տոնական էր, ամեն ինչ՝ շքեղ: Ինքը՝ Էվելինա Շահիրյանը, որը քիչ առաջ Սովաժոնի «Չառո»-ի մադամ Մարտինեն էր, բեմում էր: Ամեն ինչ իրական էր ու կարծես անիրական: Երկնագույն շքազգեստով արտիստուհին, որքան որ այսօրվա արտիստուհին, քիչ առաջվա տիկին Մարտինեն, նույնքան եւ արդեն հուշ դարձած հին օրերի շահիրյանական կերպարները:

...Տարիներ առաջ, ավելի ճիշտ՝ 1969 թ. դեկտեմբերի 15-ին, հայկական հեռուստաթատրոնը ներկայացրեց Վ. Եժովի «Երբ սոխակներն են երգում» պիեսի հեռուստատեսային տարբերակը՝ Ռեմ Սարգսյանի բեմադրությամբ: Գերմանացի երիտասարդ աղջկա՝ Ինգայի դերում այն ժամանակ դեռ անծանոթ մի աղջիկ բեմ մտավ: Էվելինա Շահիրյանը: Քնքուշ, փխրուն, իր ամեն ինչով սեր ու մաք-

Հետո ծնվեցին Էվելինա Շահիրյանի մյուս կերպարները՝ Ֆերին («Տարօրինակ միսիս Սեւիջը»), Նատալյան («Առաջարկություն»), Վիկտորյան («Հին Արբատի հեքիաթները»)...

Ապա եղավ Հիբել Գիբսոնի «Երկուսը ճոճանակին» պիեսի բեմադրությունը (ռեժիսոր՝ Թամարա Բիտուցկայա-Էլիբեկյան): Պատահական ծանոթությունից ծնված երկու երիտասարդ մարդկանց սիրո պատմություն էր սա, երկու մարդկանց հեռախոսային խոսակցություն, որը կարող էր հոգնեցնել հեռուստադիտողին, եթե չլինեին Էվելինա Շահիրյանն ու Գուժ Մանուկյանը.

...Ով բախտ է ունեցել տեսնելու Էժեն Իոնեսկոյի «Արքան է մեռնում» պիեսի բեմադրությունը (ռեժիսոր՝ Արթուր Սահակյան), երբեք չի մոռանա Էվելինա Շահիրյանի Մարգրիտ թագուհուն՝ Բերանժե Առաջին արքայի առաջին կնոջը: Արտիստուհին այս անգամ եւս հմայում էր: Երկրորդ կին ունեցող իր արքայի համար Շահիրյանի Մարգրիտը ցավում է, ցանկանում է նրան միշտ արքա տեսնել, տեսնել ծիգ ու հպարտ, չխոնարհվող. «Օրը ցերեկ չէ, գիշեր էլ չէ: Չկա այլեւս ոչ ցերեկ, ոչ գիշեր: Տրամադրի՛ր հետեւելու այն անիվին, որը պտտվում է քո առջեւից: Աչքից չկորցնես, գնա հետեւից, ոչ շատ մոտիկից, շիկացած է, քեզ կարող է այրել...»:

Թվում է, թե հենց ինքը՝ Էվելինա Շահիրյանն է միշտ վազել այս շիկացած անիվի հետ, այդ անիվին կից... Ու ահա, երբ գալիս է մի պահ կանգ առնելու՝ կրկին ճանապարհ ելնելուց առաջ, կամա թե ակամա արածդ դարսդարսել, կշռել, զգում ես, որ անիմաստ չես ապրել, որ քո բախտն ուրիշների համար ողբ չես դարձրել, որ քո վիշտը, եթե անգամ չես կարողացել թաքցնել, ուրիշների համար աղոթքի խորհուրդ ես դարձրել:

Դու չես թողել, որ մենք աղոթքը մոռանանք:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՀՀ ԳԱԱ

Գյուլբենկյան հիմնադրամի մրցանակներ

Շուրջ 3 տարի է, ինչ ՀՀ ԳԱԱ-ում գործում է երիտասարդ գիտաշխատողների համաակադեմիական խորհուրդ (նախագահ՝ Գեւորգ Ավետիսյան), որը կոչված է հնարավորինս խթանելու նրանց ստեղծագործական գործունեությունը:

Վերջերս ՀՀ ԳԱԱ նախագահությունը, Գյուլբենկյան հիմնադրամը եւ ՀՀ ԳԱԱ ԵԳԱ խորհուրդն իրականացրին «Լավագույն ասպիրանտ եւ երիտասարդ գիտնական 2001 թ.» մրցանակաբաշխությունը, որը նպատակ ուներ բարոյապես եւ նյութապես խրախուսելու 1999-ից ակներեւ գիտական արդյունքների հասած շնորհալի երիտասարդ ուժերին: 11 հոգուց բաղկացած մրցութային հանձնաժողովը նախագահում էր ՀՀ ԳԱԱ պրեզիդենտի տեղակալ, թղթակից անդամ, ակադեմիկոս Արամ Շահինյանը: Քանի որ մրցանակաբաշխությամբ նախատեսված 28 մրցանակային տեղերի համար հայտ էր ներկայացրել 43 հավակնորդ՝ ՀՀ ԳԱԱ համակարգի 28 գիտական կազմակերպություններից, հանձնաժողովը որոշում կայացրեց յուրաքանչյուր գիտական կազմակերպությանը հատկացնել մեկական մրցանակ՝ 250 ամերիկյան դոլարի չափով:

Մրցութային հանձնաժողովը մանրազնին քննության ենթարկելով երիտասարդ գիտնականների աշխատանքները (մենագրություն, հոդված, բնութագիր եւ նման), «Լավագույն ասպիրանտ եւ երիտասարդ գիտնական 2001 թ.» մրցույթի հաղթողներ ճանաչեց 31 հեռանկարային գիտաշխատողի ՀՀ ԳԱԱ համակարգի գրեթե բոլոր ինստիտուտներից՝ արեւելագիտության, արվեստի, ցեղասպանության, ֆիզիկական հետազոտությունների, մոլեկուլային կենսաբանության... Հանձնելով մրցանակները, ՀՀ ԳԱԱ պրեզիդենտ Ֆադեյ Սարգսյանը հույս հայտնեց, որ երիտասարդությունն այսուհետ էլ պիտի իրեն պարտավորված զգա տանելու հայ գիտական մտքի լուսավոր ջահը:

Հաշվի առնելով, որ Բյուրականի աստղադիտարանի առաջադրած թեկնածուն բավարար միավորներ չէր ստացել, հանձնաժողովի որոշմամբ աստղադիտարանի համար նախատեսված մրցանակային գումարը հանձնվեց նույն հաստատության երիտասարդ գիտաշխատողների խորհրդի տնօրինությանը՝ սոցիալապես անապահով գիտաշխատողներին որպես օգնության միջոց հատկացնելու նպատակով:

Այսպիսով, ՀՀ ԳԱԱ երիտասարդ գիտաշխատողների համաակադեմիական խորհուրդը, որ ստեղծվել է պրեզիդենտ Ֆադեյ Սարգսյանի նախաձեռնությամբ, իր ձեռնարկած գործնական քայլերով մեկ անգամ եւս հիմնավորեց իր գոյության կարեւորությունը:

Թ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԱՐՑԱԽ

«Ամադեուս» տաղանդներ է փնտրում

Ստեփանակերտում մեկնարկեց թվով երրորդ՝ «Ամադեուս» երաժշտական մրցույթ-փառատոնը, որը կրկին նախաձեռնել է Բելգիայի Թագավորության համանուն ստեղծագործական կազմակերպությունը:

Փառատոնին մասնակցում են 210 շնորհալի երեխաներ Արցախի տարբեր շրջաններից ու մայրաքաղաքից:

Գլխավոր մրցանակը, բացի ոսկե գավաթից ու դիպլոմից, սահմանված է 450 ամերիկյան դոլար: Մեծարժեք մրցանակներ են նախատեսված նաեւ մենակատարային, երգչախմբային եւ պարախմբային լավագույն կատարումների համար:

Մրցույթ-փառատոնի ժյուրիի նախագահն է «Ամադեուս» ստեղծագործական կազմակերպության ղեկավար, բելգիահայ Հովհաննես Անաստասյանը:

Հատկանշական է, որ այս տարի, առաջին անգամ, միջոցառումը համահովանավորելու պատրաստակամություն են հայտնել նաեւ Արցախում: Փառատոնի բացման ժամանակ նման նախաձեռնությամբ հանդես են եկել ԼՂՀ պաշտպանության եւ արտգործնախարարության ղեկավարները: Այս երկու գերատեսչությունների կողմից եւս մրցանակներ կտրվեն երաժշտական մրցույթի հաղթողներին:

Փառատոնի վերջնական արդյունքները հայտնի կդառնան հունիսի 30-ին: Այդ օրն էլ կհանձնվեն մրցանակները:

Ե. Ա.
Ստեփանակերտ

ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Արա Գալայճյանի գրքի շնորհանդեսը

Դոկտ. Զարեհ Դեմիրճյանի գլխավորած «Բոստոնի հայկական մշակութային կոմիտեի» կազմակերպությամբ հունիսի 8-ին Ուոթերթաունի (Մասաչուսեթս) ՀԲԸՄ կենտրոնում տեղի է ունեցել «Արմինյն միռոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի նախկին խմբագիր Արա Գալայճյանի «Օրը օրին» նոր գրքի շնորհանդես-գինեձոնը: 781 էջ պարունակող գիրքը տարիների ընթացքում «Պայքար» թերթում նրա տպագրած հոդվածների հավաքածուն է:

Ելույթներ են ունեցել Նյու Յորքից Հակոբ Վարդիվառյանը (ՌԱԿ Կենտ. վարչությունից) եւ Զարմինե Պողոսյանը, «Պայքարի» նախկին խմբագիր դոկտ. Նուպար Բերբերյանը, Գրիգոր վրդ. Սաքուդյանը, Եղիա Ադուրյանը եւ Վ. Ղազարյանը, որոնք բոլորը բարձր են գնահատել հեղինակի գրությունները հայկական տարբեր թեմաների շուրջ:

Հ. Ծ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

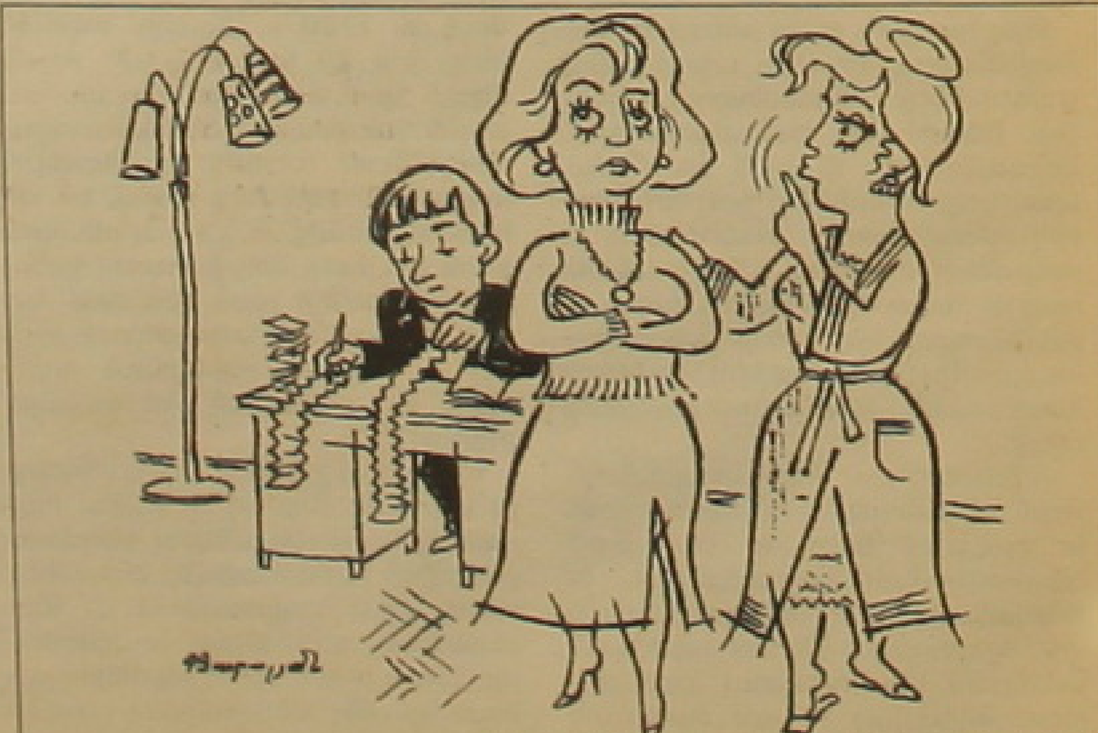

Երբ որդիները պատրաստվում են քննությունների

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

«Ոգու եւ ոգեղենի ժամանակը չի անցել»

Կամիլլայի «Ձեզ նայելիս» ժողովածուն

«Ապոլլոն» հրատարակչությունը լույս է ընծայել Կամիլլայի «Ձեզ նայելիս» ժողովածուն:

Շատերին ծանոթ է երիտասարդ երաժիշտ Կամիլլայի անունը. դաշնակահարուհին մենահամերգներով բազմիցս հանդես է եկել Հայաստանում, Արցախում, արտերկրում: Նրա եւ սիմֆոնիկ նվագախմբի կատարմամբ թողարկված է լազերային սկավառակ (Բեթհովենի թիվ 3 կոնցերտը):

Հարազատ է Կամիլլային նաեւ պոեզիայի աշխարհը: «Այս տողը իմ տունն է» («Վան Արյան» հրտ., Եր., 1999 թ.) ժողովածուն արժանացել է Ռուբեն Սեւակի անվան գրական մրցանակի:

Ահա ընթերցողի սեղանին է Կամիլլայի նորատիպ գիրքը՝ սեփական գեղարվեստական ձեւավորմամբ (գրաֆիկական աշխատանքներ): Այն ընդգրկում է երեք բաժին՝ նովելներ, բանաստեղծություններ եւ հուշապատում:

Գրքի նախաբանում բանաստեղծ Հակոբ Կարճիկյանը գրում է. «...Իմ առջեւ բացվեց մաքրամաքուր մի երկինք՝ ամբողջական մի տող, ամբողջական մի երգ, ամբողջական մի պատկեր՝ իր երազային-իրական «անլուծելի» լուծումներով... Կամիլլան է. երաժիշտ, բանաստեղծ, լցված ջահելությամբ ոգու եւ սիրո: Եվ մեր հոգին ծափ է տալիս տեսնելով ու զգալով արվեստի ժպիտը, որից ծնվելու են (ես հավատում եմ) Կամիլլայի շատ եւ շատ ստեղծագործություններ»:

Հեղինակի գործերը նրա քնարական աշխարհընկալման դրսեւորումներն են, որոնք աչքի են ընկնում ուրույն մտածողությամբ, պատկերայնությամբ, բանաստեղծական խոսքի արտահայտչականությամբ: «Շնորհաշատ է Կամիլլան, բառի տեղն ու արժեքը՝ իմացող», գրել է Սիլվա Կապուտիկյանը:

Երիտասարդ արվեստագետի կողմից ավագ սերունդների հայրենյաց մշակույթի երախտավորներին գեղարվեստական ժանրերի միջոցով վավերագրելը բացառիկ երեւույթ է, յուրօրինակ եւ մեծապես գնահատելի: Դեռ վաղ տարիքից ընտանեկան, անձնական շփումներն անվանի արվեստագետների հետ անջնջելի հետք են թողել հեղինակի վառ երեւակայությամբ օժտված հիշողության մեջ: Դա է վկայում գրքի «Ճեպանկար» բաժինը. «Ինձ շրջապատող կյանքն ու իրականությունն իրենց գեղեցկության եւ հակասության մեջ մի բովանդակ եւ բազմագույն պատկերասրահ է, ուր ինձ համար կան հիշարժան եւ ակնածելի դեմք-պատկերներ: Եվ փորձեցի բառով ճեպանկարել նրանց», գրում է Կամիլլան:

«Ճեպանկարների» շարքում տարբեր ժանրերով՝ բանաստեղծություն, նովել, հուշ, իրենց գեղարվեստական մարմնավորումն են գտել մեր արվեստի մեծերը. Գուսան Շահեն, Գոհար Գասպարյան, Ավետ Տերտերյան, Հովհաննես Չեքիջյան, Ռուբեն Ադալյան, Արմինե Կալենց, Սոս Սարգսյան, Էդգար Հովհաննիսյան եւ այլք...

Ծանոթանալով «Ձեզ նայելիս» գրքին, կարող ենք համաձայնել գրքի նախաբանում գրված բանաստեղծ Արտաշես Ղազարյանի խոսքերին. «Այն բարձունքը, որ Կամիլլան նվաճել է երաժշտության ոլորտում, վստահ եմ, կանի գրքով, եւ նրա բանաստեղծական խոսքը դեռ հնչելու է առավել տպավորիչ եւ ընդգրկուն: Ընթերցում եմ Կամիլլային եւ կրկին անգամ համոզվում, որ ոգու եւ ոգեղենի ժամանակը չի անցել»:

Ս. Գ.

Մարզական

ՕԼԻՄՊԻԶՄ

Նշվեց միջազգային օլիմպիական օրը

ARMENIA

Ինչպես աշխարհի համարյա բոլոր երկրներում, այնպես էլ Հայաստանում հունիսի 23-ը նշվեց որպես միջազգային օլիմպիական օր: Բազմազան էին կազմակերպված միջոցառումները. խաղախմայր Երեւանում, հանրապետության բոլոր մարզերում անցկացվեցին բազմաբնույթ մրցումներ, որոնց մասնակցեցին բոլոր ցանկացողները: Օլիմպիական օրվա անցկացումը նպաստեց սպորտի մասսայականացմանը, օլիմպիզմի վեհ գաղափարների տարածմանը:

Երեւանում միջոցառումներն սկսվեցին մասսայական վազքարշավով, որին մասնակցեցին տարբեր տարիքի վազորդներ: Մասնակիցները մեկնարկեցին Հանրապետության հրապարակից, անցան Նալբանդյան, Սայաթ-Նովա, Աբովյան, Մաշտոցի, Վարդանանց փողոցներով եւ եզրագիծը հատեցին Վազգեն Սարգսյանի անվան «Հանրապետական» մարզադաշտում: Անվանի մրցանակակիր եռյակներին. տղամարդիկ՝ Արմեն Սարյան (ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտ), Արթուր Ուլիխանյան (օլիմպիական հերթափոխի հանրապետական մարզադպրոց), Ժիրայր Ծատուրյան (ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտ), կանայք՝ Անահիտ Ավագյան, Աննա Եգորյան, Զառա Եգորյան (երեքն էլ՝ օլիմպիական հերթափոխի հանրապետական մարզադպրոց):

Վազքարշավի հաղթողներին պարգեւատրելուց հետո մարզադաշտում անցկացվեց ֆուտբոլի պատանեկան մրցաշարի եզրափակիչ խաղը: Մրցակիցները՝ ֆուտբոլի հանրապետական եւ քաղաքային դպրոցների թիմերը պայքարի մեծ ծգտում դրսեւորեցին: Խաղի հիմնական ժամանակն ավարտվեց 2-2 հաշվով: Լրացուցիչ 20 րոպեների ընթացքում գոլ չգրանցվեց, եւ հաղթողին որոշեցին 11 մ հարվածները: Ավելի դիպուկ գտնվեցին Երեւանի ֆուտբոլի դպրոցի սաները, որոնք այդ դրամատիկ պայքարում հաղթեցին 11-10 հաշվով եւ շահեցին գլխավոր մրցանակը:

Հետաքրքիր անցան Երեւանյան լճում կազմակերպված թիավարության մրցումները: Նշենք առանձին մրցաձեւերի հաղթողներին. Հայկ Հովսեփյան (բայդարկա), Սարգիս Գիլիկյան (կանոե), Մակար Սարգսյան (ակադեմիական թիավարություն):

Երեկոյան մեծ աշխուժություն էր տիրում մայրաքաղաքի Թատերական հրապարակում: Մի կողմում իրենց վարպետությունն էին ցուցադրում կշռաքարեր բարձրացնողները, մյուսում՝ ուժերն էին չափում բազկամարտիկները, մրցում էին սեղանի թենիսի եւ վոլեյբոլի սիրահարները: Յուրաքանչյուր ոք կարող էր ասպարեզ մտնել ու փորձել իր հնարավորությունները:

Ամբողջ օրվա ընթացքում մարզական միջոցառումները շարունակվում էին: Շատ հետաքրքիր էին, մասնավորապես, մայրաքաղաքի մանկական զբոսայգու շուրջը հեծանվային կրիտերիում մրցաձեւի, Նորագավիթի մարզադպրոցում սուսերամարտի, Սեւանա լճում անցկացված առագաստանավային սպորտի մրցումները...

Օլիմպիական օրվա մասնակիցներին հանձնվեցին մարզաշապիկներ, ՄՕԿ-ի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչի ստորագրությամբ հավաստագրեր:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Առաջատարները կրկին հաղթեցին

Հայաստանի առաջնության բարձրագույն խմբի 7-րդ տուրում ընդամենը չորս խաղ կայացավ:

Նոր հաղթանակներ տարան աղյուսակը գլխավորող Երեւանի երկու թիմեր՝ «Արարատն» ու «Փյունիկը»:

«Արարատը» մեծ դժվարությամբ, 2-1 հաշվով, հաղթեց մայրաքաղաքի մեկ այլ թիմի՝ «Զվարթնոցին»: Հաշիվը բացեց վերջինիս խաղացող Սարգիս Նազարյանը: Արարատցիները մեծ ջանքեր գործադրեցին խաղի մեջ բեկում մտցնելու համար եւ հանդիպման վերջին րոպեներին հաջողության հասան: Դավիթ Սարյանն ու Համլետ Մխիթարյանը 2 անգամ գրավեցին մրցակցի դարպասը եւ հաղթանակ պարգեւեցին իրենց թիմին:

Հերթական վստահ հաղթանակը, այս անգամ՝ 10-2 հաշվով, տարավ «Փյունիկը», որն Աբովյանում մրցեց տեղի «Կոտայքի» հետ: 4 գնդակ խփեց Հայկ Հարությունյանը, 2-ական՝ Արման Քարամյանն ու Արամ Ոսկանյանը, 1-ական՝ Ռաֆիկ Նազարյանն ու Արթուր Քոչարյանը:

Իր մրցաշարային գործերը բարելավեց Երեւանի «Բանանցը»՝ 5-1 հաշվով, հաղթելով Կապանի «Լեռնագործին»: Այստեղ մրցակցի դարպասը 2 անգամ գրավեց Մկրտիչ Հովհաննիսյանը:

Մարտական ոչ-ոքիով՝ 2-2 հաշվով, ավարտվեց Վանաձորում կայացած խաղը «Լոռիի» եւ «Ղարաբաղի» միջեւ:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արարատ	6	5	1	0	11-3	16
2. Փյունիկ	5	5	0	0	34-3	15
3. Զվարթնոց	7	4	0	3	11-8	12
4. Շիրակ	5	3	1	1	11-5	10
5. Բանանց	6	2	3	1	11-7	9
6. Միկա	6	2	2	2	6-4	8
7. Արաքս	5	2	2	1	5-5	8
8. Դինամո	5	2	1	2	5-8	7
9. Լեռնագործ	6	2	1	3	9-14	7
10. Ղարաբաղ	5	0	2	3	3-13	2
11. Լոռի	6	0	1	5	7-20	1
12. Կոտայք	6	0	0	6	4-27	0

Ռմբարկուներ

Արման Քարամյան («Փյունիկ»)՝	9
Արամ Ոսկանյան («Փյունիկ»)՝	8
Հայկ Հարությունյան (Փյունիկ)՝	6
Աբել Մինասյան («Լեռնագործ»)՝	5

Մեր թիմերի մրցակիցները հայտնի են

Ֆուտբոլային ասոցիացիաների եվրոպական միության շտաբ-բնակարանում անցկացվեց Չեմպիոնների լիգայի եւ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունների որակավորման փուլերի վիճակահանությունը:

Չեմպիոնների լիգայում մեր «Արաքսը» հանդիպելու է Մոլդովայի չեմպիոն «Շերիֆ» թիմի հետ: Առաջին խաղը տեղի կունենա հուլիսի 11-ին, Երեւանում, պատասխան խաղը՝ մեկ շաբաթ անց, Քիշնեւում:

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում մեր հանրապետությունը կներկայացնեն Երեւանի «Արարատը» եւ Աշտարակի «Միկան»: Առաջին փուլում նրանց մրցակիցներն են համապատասխանաբար իսրայելական «Հապոյել» (Թ. Ա.) եւ ռումինական «Բրաշով» թիմերը: Մեր թիմերն իրենց առաջին հանդիպումները կանցկացնեն մրցակիցների դաշտերում, ապա իրենք կլինեն հյուրընկալողների դերում: Խաղերը կանցկացվեն օգոստոսի 9-ին եւ 23-ին:

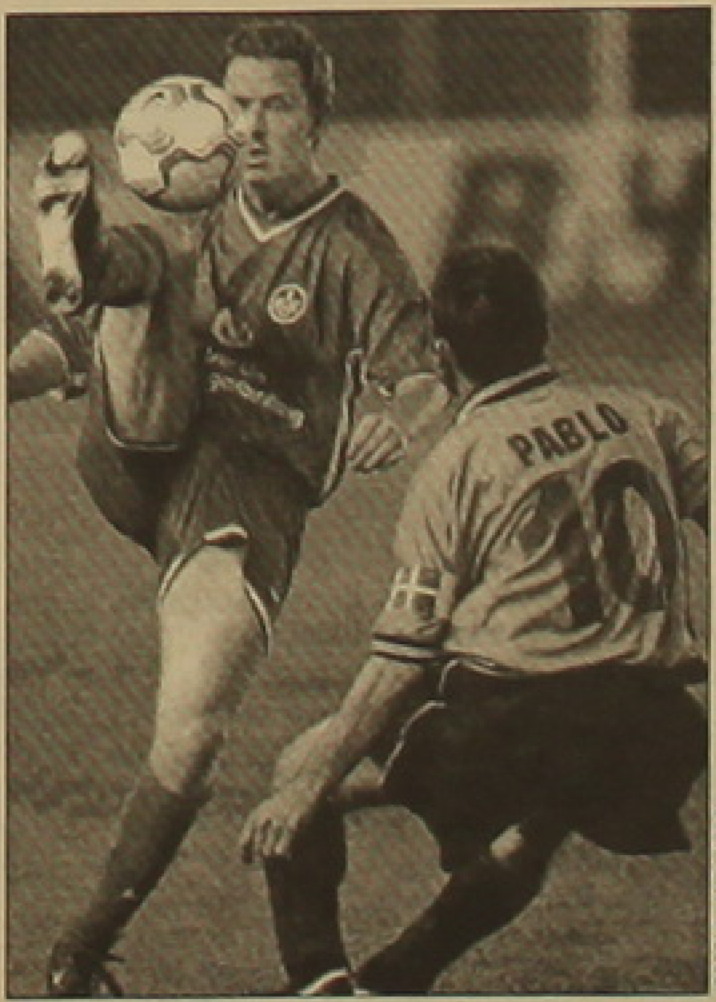

«Շիրակը» դուրս մնաց հետագա պայքարից

Երբ «Ինտերտոտոյի» գավաթի խաղարկության առաջին հանդիպման ժամանակը Գյումրիի «Շիրակը» հյուրընկալվելիս 3-2 հաշվով հաղթեց հունգարական «Լոմբարդ» (Տատաբանյա) թիմին, թվում էր, թե նա պատասխան խաղում խնդիրներ չի ունենա եւ հաջորդ փուլ կմտնի: Ավա՜ղ...

Հանդիպման առաջին կեսում «Շիրակը» զգալի առավելություն ուներ եւ 3-4 անգամ գոլ խփելու իրական հնարավորություն ստացավ: Չօգտագործելով դրանք՝ գյումրեցիները տեղի տվեցին: Իսկ հյուրերն իրենց հնարավորությունները բաց չթողեցին. խաղակեսի վերջին րոպեներին նրանք 2 անգամ գրավեցին «Շիրակի» դարպասը: Նախ «Լոմբարդի» խաղացողի հարվածից հետո Հովհաննես Թամրազյանն անհաջող ծեւով գնդակն ուղղեց սեփական դարպասը, ապա հունգարացիները խփեցին 2-րդ գոլը:

Երկրորդ խաղակեսում մեր ֆուտբոլիստները վճռական գործողությունների դիմեցին եւ միջնամասում նրանց հաջողվեց կրճատել հաշվի տարբերությունը: 66-րդ րոպեին Արսեն Հակոբյանն օգտվեց հունգարական թիմի պաշտպանի ու դարպասապահի անհամաձայնեցված գործողություններից եւ գնդակն ուղարկեց նրանց դարպասը: Իհարկե, շիրակցիներին բավարարում էր 1-2 հաշիվը, բայց այն պահելու համար անհրաժեշտ էր շարունակել ակտիվ գործողությունները, հատկապես երբ շատ ժամանակ կար խաղի ավարտին: Դրա փոխարեն դաշտի տերերը ետ քաշվեցին, ինչից օգտվեցին «Լոմբարդի» ֆուտբոլիստները: Խաղավարտից մի քանի րոպե առաջ Պեսկովիչը 3-րդ գոլը խփեց «Շիրակի» դարպասը: Այդ դրվագում բավականին անվստահ խաղաց դաշտի տերերի դարպասապահ Արթուր Հովհաննիսյանը:

Պարտվելով 1-3 հաշվով՝ «Շիրակը» երկու հանդիպումների արդյունքով դուրս մնաց «Ինտերտոտոյի» խաղարկությունից:

Մրցանակակիրները կորոշվեն վաղը

Այսպիսով, Հայաստանում արտասահմանյան դեսպանությունների եւ ներկայացուցչությունների թիմերի միջեւ անցկացվող միջազգային մրցաշարը «Քաղաքակրթությունների երկխոսություն» գավաթի համար մոտեցավ իր ավարտին:

Կիսաեզրափակիչներից մեկում «A» խմբի հաղթողը՝ նախորդ տարվա մրցաշարի փոխչեմպիոն Իրանի դեսպանության թիմը, մեծ դժվարությամբ կարողացավ հաղթել ՀՀ ԱԳՆ-ի թիմին: Հիմնական ժամանակում խաղն ավարտվեց ոչ-ոքի՝ 2-2: Եվ միայն լրացուցիչ ժամանակում իրանցիները խփեցին «ոսկե» գնդակը:

Մյուս կիսաեզրափակիչում հանդիպեցին «B» խմբի հաղթող «Էքսպատսը», որը համալրված է Ավստրիայի, Հոլանդիայի, Անգլիայի եւ Հայաստանի քաղաքացիներով, եւ «A» խմբում երկրորդ տեղ գրաված Գերմանիայի դեսպանության թիմը: «Էքսպատսի» ավելի երիտասարդ խաղացողների առավելությունը չափազանց մեծ էր՝ 10-2:

Հունիսի 27-ին, ժամը 19:30-ին, «Դինամո» մարզադաշտում մրցումների եզրափակիչում կմրցեն Իրանի դեսպանության եւ «Էքսպատս» թիմերը: Այդ նույն օրը եզրափակիչ խաղից 1 ժամ առաջ երրորդ տեղի համար կհանդիպեն Գերմանիայի դեսպանության եւ ՀՀ ԱԳՆ-ի թիմերը:

Խաղերից հետո կկայանա պարգեւատրման արարողությունը, համաձայն որի երեխաներին կհանձնվի բարեգործական տոմսերի վաճառքից գոյացած ողջ գումարը:

ՏԻԳՐԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ,
Մրցաշարի կազմկոմիտեի նախագահ,
Հայաստանում «Ինտերֆաքս» գործակալության սեփական թղթակից

ԼՈՒՐԵՐ

Կկառուցվի նոր մարզադպրոց

Մեր հանրապետությունում են գտնվում գեղասահքի միջազգային ֆեդերացիայի նախագահ, իտալացի Օտավիո Չինկուանտան եւ ֆեդերացիայի զարգացման ծրագրի կոմիտեի նախագահ, հունգարացի Գեորգի Շոլաթին: Նրանք կարճատեւ այցով ժամանել են Անդրկովկաս: Հայաստանն առանձնահատուկ ուշադրության է արժանացել նրանց կողմից, եւ ֆեդերացիան նպատակ ունի Հայաստանում ստեղծել սահքի կենտրոն Կովկասի երկրների մարզիկների համար: Հյուրերը եղան Կարեն Դեմիրճյանի անվան մարզահամերգային համալիրում, հանրապետությունում գործող միակ՝ Շենգավիթի թաղապետարանի գեղասահքի մասնագիտացված մարզադպրոցում: Միջազգային ֆեդերացիան իր գումարներով ժամանակակից պահանջներին համապատասխանող նոր մարզադպրոց կկառուցի նշված մարզադպրոցին հարակից ընդարձակ տարածքում: Հնարավոր է ֆեդերացիայի աջակցությունը նաեւ ՄՀՀ-ի սառցադաշտի վերաշահագործման եւ Ծաղկաձորի մարզաբազայում մարզումային սահադաշտ կառուցելու համար:

Երեկ մշակույթի, երիտասարդական հարցերի եւ սպորտի փոխնախարար, ՀԱՕԿ-ի նախագահ Իշխան Զաքարյանն ընդունեց մեր հյուրերին: Պրն Զաքարյանը, Օտավիո Չինկուանտան եւ Գեորգի Շոլաթին տեղանքն ուսումնասիրելու նպատակով եղան նաեւ Ծաղկաձորում:

Երկուսը՝ Հայաստանից

Չինաստանում ընթացող աշխարհի առաջնությանը մասնակցում են նաեւ մեր հանրապետության երկու հեծանվորդներ՝ արմավիրցի Վազգեն Ղուլիջանյանը եւ երեւանցի Տիգրան Կորկոտյանը: Երկուսն էլ հանդես եկան 190 կմ խմբային վազքի մրցումներում: Ղուլիջանյանը գրավեց 17-րդ, իսկ Կորկոտյանը՝ 28 տեղը:

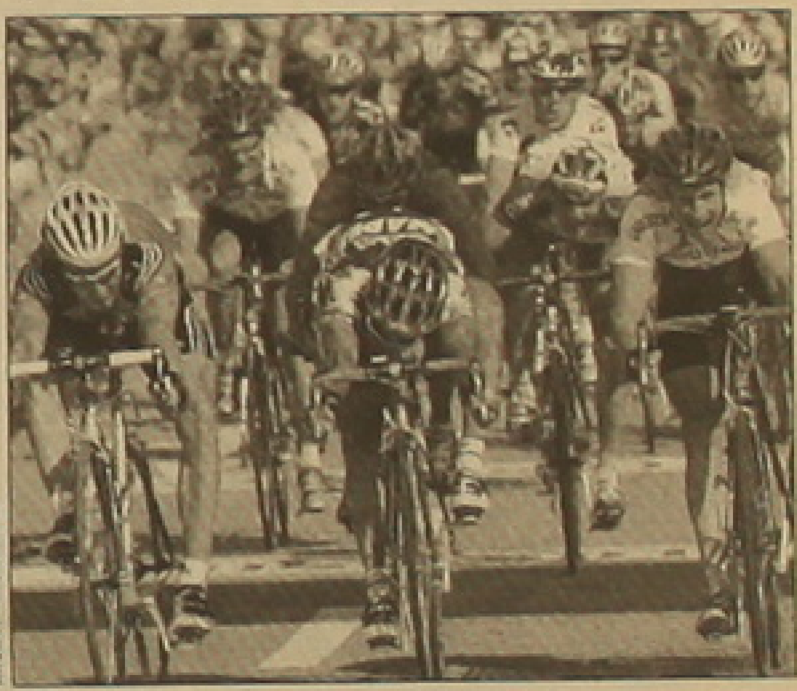

Հրեական օլիմպիադան կարող է տեղի չունենալ

Իսրայելի սփյուռքի գծով փոխարտգործնախարար ռաբբի Մայքլ Մելկիորը եվրոպական համայնքներ այցելությունից հետո հայտնել է, որ մարզական պատվիրակությունների մեծամասնությունը որոշել է չմասնակցել հուլիսի 16-26-ը նախատեսված ամառային «Մակաբիա խաղերին» կամ այսպես կոչված «Հրեական օլիմպիադային» տարածաշրջանի անկայուն քաղաքական իրավիճակի հետեւանքով: Այս մասին է հաղորդում սիրիական «Սիրիա թայմս» թերթն իր հունիսի 11-ի համարում, ավելացնելով, որ նույնիսկ 600 հոգուց բաղկացած ամերիկյան պատվիրակությունը գերադասել է «կրակի առաջին գծում չհայտնվել»:

«Նրանք մեզ պաշտպանում են ամեն հարցում, սակայն ծնողները չեն ցանկանում իրենց զավակներին ուղարկել այստեղ», ասել է Իսրայելի սպորտի նախարար Մաթան Վիլնաին: 16-րդ «Մակաբիա խաղերի» ծախսագրով մտահոգված է նաեւ վարչապետ Արիել Շարոնը, որն, ըստ թերթի, հատուկ նիստ է հրավիրել քննարկելու հարցը:

Հ. Օ.

Փորձեք լուծել

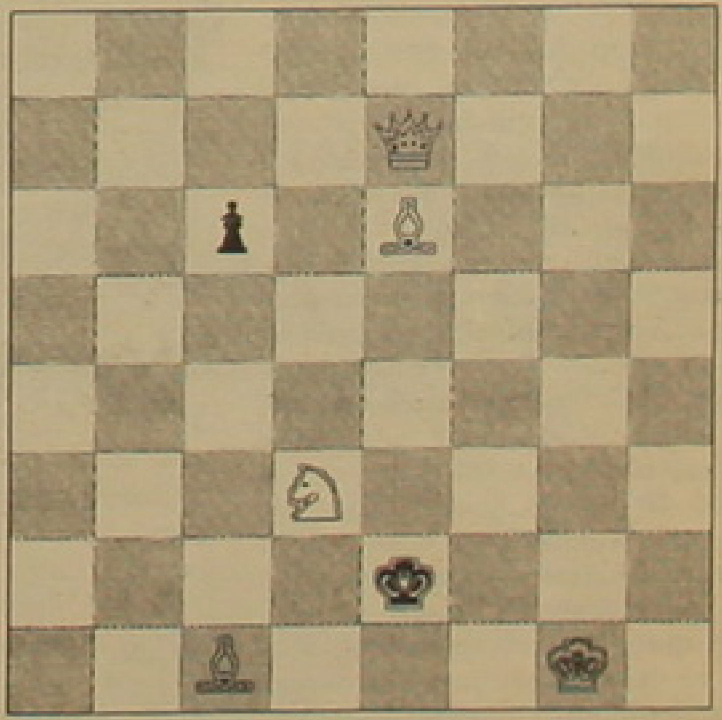

Մատ 2 քայլից

Նախորդ 3 քայլանի խնդրի լուծումն է 1.Թh7 Աa2 (1...Ձc3 2.Թb1 Ձb1 3.Ձc2, 1...b1Թ 2.Ձc4 Թa2 3.Թh1, 1...b1Ձ 2.Թb7) 2.Թe4 Աb3 (2...b1Թ 3.Թb1) 3.Թc4:

Բաժինը վարում է ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

Օրվա հետքերով

ԹՈՒՐՔԻԱ

«Առաքինություն» կուսակցության արգելումը Մեջլիսում փոխում է ուժերի հավասարակշռությունը

Հակառակ թուրք քաղաքական դիտորդների կանխատեսումների, հունիսի 22-ի որոշմամբ Թուրքիայի Սահմանադրական դատարանը երկրում արգելեց իսլամական «Առաքինություն» կուսակցության գործունեությունը: Մինչդեռ որոշման նախօրյակին վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթը պատճառաբանելով, թե Մեջլիսը պատրաստվում է վերանայել սահմանադրության մի շարք հոդվածներ, առավելապես խորհրդարանական ընտրությունների եւ քաղաքական կուսակցությունների մասին օրենքը, անցանկալի էր համարել «Առաքինություն» կուսակցության փակումը: Նրան այդ հարցում աջակցել էր նաեւ Մեսութ Յըլմազը:

Վերոհիշյալ որոշումը Սահմանադրական դատարանում ընդունվեց ձայների 8/3 հարաբերակցությամբ: Որոշումն անձամբ հրապարակեց դատարանի նախագահ Մուսթաֆա Բումինը: Որոշման համար հիմք ընդունվեց կուսակցությանը երկրի գլխավոր դատախազության հարուցած մի քանի մեղադրանքներից «Թուրքիայի աշխարհիկ կարգերի դեմ ուղղված գործունեություն ծավալելու» մեղադրանքը: Իսկ «Բարօրություն» կուսակցության իրավաժառանգորդի պարագան, իբրեւ մեղադրանք, դատարանում մերժվեց: Ընդ որում մերժումն արձանագրվեց որոշման մեջ: Այդ ընթացքում, առաջիկա 5 տարվա համար, իրենց քաղաքական իրավունքներից զրկվեցին Մեջլիսում «Առաքինություն» կուսակցության պատգամավորներից [illegible] Նազլը Ըլըջաքլըն ու Բեքիր Սոբաջըն: Այսպիսով, պատգամավորական թափուր տեղերի թիվը 8-ից հասավ 10-ի, իսկ անկախ պատգամավորներինը՝ 11-ից 111-ի, այն առումով, որ վերոհիշյալ կուսակցությունը Մեջլիսում ներկայացված էր 102 պատգամավորով: Թուրքիայում իսլամական «Առաքինություն» կուսակցության արգելման հետեւանքների եւ դրա միջազգային արձագանքների մասին՝ առաջիկա համարում:

Հ. Չ.

Բելգրադը պատրաստ է հանձնել Միլոշեւիչին

Հարավսլավիայի կառավարությունը շաբաթ օրն ընդունած հատուկ որոշմամբ պաշտոնականացրեց երկրի համագործակցությունը Միջազգային քրեական դատարանի հետ: Հաագայում 1993 թ. հիմնված այդ հաստատության նպատակը Հարավսլավիայի պատերազմների հանցագործներին դատելն է: Որոշումը վերաբերում է նաեւ օտարերկրացիներին, մասնավորապես ենթադրում է դատական պատասխանատվություն նաեւ բոսնիացի սերբերի համար: Միջազգային լրատվամիջոցներն ընդգծում են, որ կառավարական որոշման գլխավոր թիրախը Հարավսլավիայի նախկին նախագահ Սլոբոդան Միլոշեւիչն է, որին պահանջում է Հաագայի դատարանը, ամբաստանելով 1998-1999 թթ. Կոսովոյում մարդկության դեմ ոճիրներ գործած լինելու մեջ: Հարավսլավիայում իշխանության չարաշահման եւ ֆինանսական յուրացումների մեջ մեղադրվող Միլոշեւիչն ապրիլի 1-ից արգելափակված է Բելգրադի կենտրոնական բանտում:

Ենթադրվում է, որ Միլոշեւիչը Հաագայի դատարանին կարող է հանձնվել առաջիկա օրերին: «Ֆիգարո» թերթի տվյալներով, դա կարող է տեղի ունենալ մինչեւ հունիսի 29-ը, քանի որ այդ օրը Բրյուսելում կայանալու է Հարավսլավիային վարկ հատկացնող երկրների խորհրդաժողովը: Մինչեւ վերջերս Վաշինգտոնն անբավարար էր համարում Հարավսլավիայի համագործակցությունը Միջազգային քրեական դատարանի հետ եւ սպառնում էր բոյկոտել Բրյուսելի հանդիպումը: Բայց Հարավսլավիայի կառավարության վերջին որոշումը, հավանաբար, կփոխի իրավիճակը: Շաբաթ օրը վարչապետ Զորան Ջինջիչի կողմնակից բարեփոխականները ճնշում գործադրեցին նախագահ Վոյիսլավ Կոշտունիցայի վրա, որն առաջվա պես դեմ էր արտահայտվում Միլոշեւիչի հանձնմանը, Հաագայի դատարանը համարելով ավելի շատ քաղաքական, քան իրավական մարմին: Ի վերջո Կոշտունիցան տեղի տվեց: Ի դեպ, Հարավսլավիայում անցկացված վերջին հարցումները վկայում են, որ այժմ բնակչության արդեն 46 տոկոսը կողմ է Միլոշեւիչի եւ պատերազմի մյուս հանցագործների արտաքսմանը: Տրամադրությունների այս փոփոխությունը պայմանավորված է մասնավորապես նրանով, որ վարկերը ներկայումս անչափ կարեւոր են երկրի ավերված տնտեսության վերականգնման համար:

Պ. Ք.

Ուսուբովի հայտարարությունը իրարանցում է առաջացրել Բաքվում

ԲԱՔՈՒ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանի ներքին գործերի նախարար Ռամիլ Ուսուբովի՝ Երեւանում արած հայտարարությունը իրարանցում է առաջացրել Բաքվում: Հիշեցնենք, որ նախարարը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում հակաահաբեկչական գործողություն անցկացնելու վերաբերյալ Ադրբեջանի մի շարք պաշտոնյաների արած հայտարարությունները գնահատել է որպես մասնավոր կարծիք, որը չի արտացոլում պաշտոնական տեսակետը:

Այդ առնչությամբ Բաքվում դիտորդները հարց են տալիս, թե ում տեսակետն է արտահայտել Ադրբեջանի ներքին գործերի նախարարն՝ ինքը՝ իրե՞նը, թե՞ պաշտոնականը:

Ադրբեջանի իշխանական հիերարխիայի աշխատաոճին ծանոթ լրագրողները պնդում են, որ Ռամիլ Ուսուբովը այդչափ կտրուկ հայտարարություններ չէր անի առանց երկրի նախագահի հավանության: Այստեղից էլ՝ «Մուսավաթ» կուսակցության ղեկավարի խորհրդական Էլհան Մեհդիեւը եզրակացնում է պաշտոնական Բաքվի արտաքին քաղաքական ուղեգծում կատարված լուրջ շրջադարձի մասին: Նա գտնում է, որ երկրի ղեկավարությունը ձգտում է հաշտության հասնել ամեն գնով եւ պատրաստ է ակնկալվող ստորացուցիչ զիջումների:

Ասվածը, ինչպես նշում է «Բիլիք դունյասի» գործակալությունը, վերաբերում է սոսկ աջ ազգայնական մամուլին: Ընդհանուր առմամբ առաջատար քաղաքական գործիչներն առայժմ չեն արձագանքել հայ-ադրբեջանական հարաբերությունների նոր նրբերանգներին:

Ադրբեջանում հրկիզել են սիբիրախտավոր 200 անասուն

«Ենի Մուսավաթ» ադրբեջանական թերթը հունիսի 24-ին տեղեկացրել է, որ մի քանի օր առաջ Ադրբեջանի հյուսիսային շրջաններից Սաքիում գտնվող Սորսու գյուղում հրկիզել են սիբիրախտով վարակված 200 անասուն, մեծամասամբ ոչխար: Գյուղացիներին զայրացրել է համապատասխան մարմինների կողմից իրականացված այդ հրկիզումը, մանավանդ որ այն կատարվել է իրենց բնակած տներից 15-20 մետր հեռավորության վրա: Տեղի իշխանությունները բացահայտել են, որ հրկիզումը կատարվել է այն բանից հետո, երբ բազմաթիվ անասուններ նույն հիվանդությունից սատկել են գյուղի մոտ գտնվող անտառում: Հիշեցնենք, որ սիբիրախտը, որը կոչվում է նաեւ թարախուռուցք, փոխանցիկ հիվանդություն է ոչ միայն անասունների, այլեւ մարդկանց համար:

Ադրբեջանում պողպատ են ձուլելու

ԲԱՔՈՒ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունիսի 23-ին Բաքվում կայացել է նախկին «Ազէլեկտրոտերմ» գործարանի տեղում ամերիկյան «Baku Steel company» ընկերության կառուցած պողպատաձուլական գործարանի բացումը: Ինչպես հայտարարել է ընկերության նախագահ Պաոլո Պյարվիզը, այդ նախագծի իրականացման համար պահանջվել է ավելի քան 40 մլն. դոլար: Համաձայն CNA գործակալության հաղորդման, այդ նախագծի իրականացմամբ զբաղվել են ֆրանսիական, իտալական, շվեյցարական, ինչպես նաեւ զանազան ադրբեջանական ընկերություններ: Նոր ձեռնարկության բացման արարողությանը ներկա է եղել Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը եւ կառավարության անդամներ:

Ոճրագործություն Պետերբուրգում

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր առավոտյան Պետերբուրգում գնդակահարվել է «Հյուսիս-արեւմտյան մաքսային բեռնապահեստ» բաժնետիրական ընկերության գլխավոր տնօրեն Վ. Կայդանովիչը: Միջադեպը տեղի է ունեցել քաղաքի Պետրոգրադսկի շրջանի Դինամոյի պողոտայում: Ժամը մոտավորապես 9.20-ին անհայտ հանցագործը երեք անգամ հրազենով կրակել է 50-ամյա Վ. Կայդանովիչի վրա: Գլխին ստացած երեք վերքից ձեռնարկատերը տեղում մահացել է: Հանցագործը թաքնվել է, իրավապահ մարմինները միջոցներ են ձեռնարկում նրան գտնելու եւ ձերբակալելու համար: «Հյուսիս-արեւմտյան մաքսային բեռնապահեստը» մաքսամերձ ոլորտի օբյեկտ է, որտեղ ձեւակերպվում են Ռուսաստան ներկրվող եւ մաքսային ստուգում անցած բեռներն ու ինքնաշարժերը:

Ջրաշխարհի

անվտանգության ծառայությունն աշխատանքի է հրավիրում մինչեւ 30 տարեկան, առնվազն 1 տարվա փորձառությամբ եւ ոչ պակաս, քան 175 սմ հասակով բարեկիրթ երիտասարդների:

Ցանկալի է բարձրագույն կրթության եւ անգլերենի իմացություն:

Ինքնակենսագրությունը (ռեզյումե) եւ լուսանկարը կարող եք ներկայացնել Մյասնիկյան 40 հասցեում:

Դիմել «Ջրաշխարհի» տեղեկատու բաժին ☎ 633439, 638998

Լիլիթ խանութ

Հասցեն՝ Աբովյան 4 ☎ 568953, 583389

Առաջարկում ենք համաշխարհային հայտնի ֆիրմաների կոշիկներ եւ հագուստներ

Կոշիկ	Հագուստ
TESTONI	Ermenegildo Zegna
MORESCHI	CANALI
ALDO Brue	PAL ZILERI
PAKERSON	R. GARUSO
VALENTINO	
CASADEI	

«ԱՐԱԲԿԻՐ» Բ. Բ. ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՔԻՄՄԱՔՐՈՒՄ

Բոլոր տեսակի (եւ կաշվե) հագուստների, իրերի քիմիական չոր մաքրում, գորգերի եւ սպիտակեղենի լվացում:
Հեռ. 23-55-71, 23-67-71

Բաղրամյան 68 (27-65-43)
Թելմանի 17 (42-00-90)
Կոմիտասի 3 (27-76-50)
Թումանյան 20 (56-86-48)
Աբովյան 36 (55-17-86)
Լենինգրադյան 52 (35-89-48)
Գ. Նժդեհի 16 (46-64-61)

Լուծարվում է

Պետռեգիստրի Արմավիրի մարզային բաժնում 27.10.95 թ. գրանցված Հայկոոպի «Արմավիրի շինվարչություն» դուստր ձեռնարկությունը:
Գրանցման համարը՝ 2801193:
Վկայականի համարը՝ 31-70-00413:
Երրորդ անձանց հետ պարտք ու պահանջի ժամկետը սահմանված է երկու ամիս:
Հասցեն՝ ք. Արմավիր, Սայաթ-Նովա 1:

Լուծարվում է

«Վանիկ Հովհաննիսյան» անհատական ձեռնարկությունը, գրանցված Ստանդարյանի պետռեգիստրում, գրանցման վկայական՝ 01Ա N023178, գրանցման համարը՝ 286.020.01970, ձեռնարկության կոդը՝ 02519068: Պարտատերերը 2 ամսվա ընթացքում դիմեն լուծարման հանձնաժողով՝ ք. Երեւան, Աբովյան 6, հեռ. 56-96-46:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Panasonic EB-BS 450 մոդելի բջջային հեռախոս:
Հեռ. 529353, (09)429353

«ԱՏԵՔՍ» նորաձեւության կենտրոն

- Մանեկենուհիների եւ ֆոտոմոդելների դպրոց
- Նորաձեւության մանկական թատրոն
- Գեղարվեստական մոդելավորման մանկական ստուդիա
- Հագուստի դիզայնի դպրոց-ստուդիա
- Էստրադային պարի ստուդիա
- Համակարգչային դասընթաց
- Կար ու ձեւի տեխնիկայի դասընթաց

375033, Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երեւան, Հ. Հակոբյանի փ., 3 (Սերգեյան ինստ.)
Հեռ. (3741) 275959, 271330,
ֆաքս. (3741) 271330
E-mail:atex@ok.ru

YEREVAN-PARIS-LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ

«Սաբերատուր-Սեւան» ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով

ARMENIAN AIRLINES, swissair, KLM, BRITISH AIRWAYS, АЭРОФЛОТ

տրանզիտ քաղաքներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը:

- Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում
- Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում
- Բժշկական ապահովագրություն

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

@rminco Global Telecommunications
Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության 22. 05. 2001 Գինը՝ 100 դրամ